

mgyoe.com

ခွေးချေးကဲ့သို့သော

လူညစ်များကို တော်လှား

ရှင်သန်ရေးလမ်းညွှန်

သင့်အား ညစ်နွမ်းအောင်လုပ်သူများကို
ကိုင်တွယ်ပုံနည်းလမ်းများ

ကောင်းသာ - မြန်မာပြန်

mgyoe.com

“ဘော့ပဲဆပ်တန်က သိပ်ပညာရှိပြီး သိပ်ရယ်စရာ ပြောတတ်တယ်။
 နေ့စဉ်ဘဝမှာ ခွေးချေးလိုလူ အနည်းငယ်ကျရောက်လာနိုင်တဲ့ ကံဆိုးလှစွာ
 ဒိဋ္ဌတရားကို ဘယ်လိုကိုင်တွယ်သွားရမယ်လို့ သူ့အတိအကျဖြေသွားတယ်။
 The Asshole Survival Guide က သင့်ကို ညှစ်ထေးအောင်
 ဆက်ဆံတဲ့သူတွေနဲ့ ပတ်သက်ရတဲ့အခါတိုင်း သင့်ရဲ့ မူလအရင်းအမြစ်ဆီ
 သွားတတ်အောင် လမ်းညွှန်ပေးတယ်”

“ဆူဆန်ကိန်း”

Quiet ကိုရေးတဲ့ နယူးယော့ခ်တိုင်းမိရဲ့ ရောင်းအားအကောင်းဆုံး။

“နောက်ဆုံးတော့ ကျွန်ုပ်တို့ဘဝကို ပျက်စီးစေနိုင်တဲ့ လူညစ်တွေကို
 ပယ်ချ၊ လမ်းလွှဲ၊ ကျွဲဝင်စို့ ရှင်းလင်းတဲ့ ခြေလှမ်းတွေကို တစ်ယောက်ယောက်က
 ပြင်ဆင်ပေးနေပါတယ်။ ပိုကောင်းတာက အဲဒီလူက ကြီးမြတ်တဲ့ ဘော့ပဲဆပ်တန်ဖြစ်နေပြီး
 ဖတ်ရတာ ရယ်စရာကောင်းပြီး အထောက်အထားတွေ အခြေခံတဲ့ အသုံးဝင်
 သတင်းအချက်တွေကို စိတ်ချလက်ချပေးနေလို့ပါပဲ။”

“ရောဘတ်ကော်ဒီနို”

Influence နဲ့ Pre-suasion တို့ကိုရေးတဲ့ နယူးယော့ခ်တိုင်းမိရဲ့ ရောင်းအားအကောင်းဆုံး။

THE ASSHOLE SURVIVAL GUIDE

Robert I. Sutton

“သင့်ဘဝထဲ အဆိုးဆုံးလူတွေကို ကိုင်တွယ်သွားဖို့
 ဒီစာအုပ်က လမ်းညွှန်လိမ့်မယ်။ သင် ကြောက်မက်စွယ် ဘော့စ်၊ အမှုသည်၊
 အပေါင်းအသင်းဆိုးတွေ ကြုံခဲ့ရင် အမြဲလုပ်ရနိုင်တဲ့ အကြံဉာဏ်တွေ တွေ့ရလိမ့်မယ်”

“အဒမ်ဂရန့်”

Give and Take နဲ့ Originals တို့ရေးတဲ့

နယူးယော့ခ်တိုင်းမိရဲ့ ရောင်းအားအကောင်းဆုံး စာရေးဆရာ။

KGT0079
 1,500.00 KS

ထုတ်ဝေသူ - ဒေါ်အိတ်ရည်ထွန်း။
 DUTY(ဂျူတီ)စာပေ(၀၂၀၇၇)၊
 အမှတ်(၄၉၉)၊ ၆-လွှာ(က)၊ ဓမ္မာရုံလမ်း။
 (၁၀) ရပ်ကွက်၊ လှိုင်မြို့နယ်။
 ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊
 ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း။ မိုးကောင်း။ ရန်ကင်း။
 ပထမအကြိမ်၊ ဇူလိုင် ၅၀၀၊ ၂၀၁၉၊ မိလင်စာပေ

ခွေးချေးကဲ့သို့သော လူညစ်များကို
 ကျော်လွှားရှင်သန်ရေး လမ်းညွှန် / ကောင်းသာ၊ မြန်မာပြန်-
 ရန်ကုန်။
 The Essence ပထမအကြိမ်၊ ၂၀၁၉။
 စာမျက်နှာ ၁၃၀ မျက်နှာ၊
 ၁၂.၈ စင်တီ x ၁၈.၅ စင်တီ

မာတိကာ

- ဒီစာအုပ်အညွှန်းများ	က
- စာရေးသူရဲ့အကြောင်း	ဃ
- စာရေးသူရဲ့ရည်ရွယ်ချက်	င
၁။ အီးမေးလ်ပေါင်း ရှစ်ထောင်	၁
၂။ ခွေးချေးဟုတ်၊ မဟုတ် စီရင်စစ်ဆေးချက် ဒီပြဿနာက ဘယ်လောက်အထိ ဆိုးဝါးလိုက်ပါသလဲ	၁၁
၃။ အကျပ်အတည်းထဲမှ ရှင်းလင်းရှောင်ထွက်ရေး	၃၀
၄။ ခွေးချေးလိုလူများ ရှောင်ကြဉ်ရေး နည်းစနစ်များ၊ သင့်ရဲ့ ဟင်းလင်းပွင့်နေမှုကို လျှော့ချရေး	၅၂
၅။ သင့်ဝိညာဉ်ကို ကာကွယ်သွားမယ့် စိတ်လှည့်စားချက်များ	၇၁
၆။ ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ပါ	၈၈
၇။ ပြဿနာရဲ့ အပိုင်းမဟုတ်ဘဲ ဖြေရှင်းချက်ရဲ့ အစိတ်အပိုင်းသာ ဖြစ်ပါစေ	၁၀၉
- သင့်ပုံပြင်များနဲ့ အယူအဆများ	၁၃၀

mgyc.com

mgyc.com

ဒီစာအုပ်အညွှန်းများ

“ဘော့ပဲဆပ်တန်က သိပ်ပညာရှိပြီး သိပ်ရယ်စရာ ပြောတတ်တယ်။ နေ့စဉ်ဘဝမှာ ခွေးချေးလိုလူ အနည်းငယ် ကျရောက်လာနိုင်တဲ့ ကံဆိုးလှစွာ ဒိဋ္ဌတရားကို ဘယ်လိုကိုင် တွယ်သွားရမယ်လို့ သူ့အတိအကျဖြေသွားတယ်။ The Asshole Survival Guide က သင့်ကို ညစ်ထေးအောင် ဆက်ဆံတဲ့သူတွေနဲ့ ပတ်သက်ရတဲ့အခါတိုင်း သင့်ရဲ့ မူလ အရင်းအမြစ်ဆီ သွားတတ်အောင် လမ်းညွှန်ပေးတယ်”

“ဆူဆန်ကိန်း” Quiet ကိုရေးတဲ့ နယူးယော့ခ်တိုင်းမ်ရဲ့ ရောင်းအားအကောင်းဆုံး။

“နောက်ဆုံးတော့ ကျွန်ုပ်တို့ဘဝကို ပျက်စီးစေနိုင်တဲ့ လူညစ်တွေကို ပယ်ချ၊ လမ်းလွှဲ၊ ကျွံဝင်ဖို့ ရှင်းလင်းတဲ့ ခြေလှမ်းတွေကို တစ်ယောက်ယောက်က ပြင်ဆင်ပေးနေပါ တယ်။ ပိုကောင်းတာက အဲဒီလူက ကြီးမြတ်တဲ့ ဘော့ပဲဆပ်

တန်ဖြစ်နေပြီး၊ ဖတ်ရတာ ရယ်စရာကောင်းပြီး အထောက်အထားတွေ အခြေခံတဲ့ အသုံးဝင်သတင်းအချက်တွေကို စိတ်ချလက်ချပေးနေလို့ပါပဲ။”

“**ရောဘတ်ကော်ဒီနီ**” Influence နဲ့
"Pre-suasion" တို့ကိုရေးတဲ့ နယူးယော့ခ်တိုင်းမ်ရဲ့
ရောင်းအားအကောင်းဆုံး စာရေးဆရာ။

“သင့်ဘဝထဲ အဆိုးဆုံးလူတွေကို ကိုင်တွယ်သွားဖို့ ဒီစာအုပ်က လမ်းညွှန်လိမ့်မယ်။ သင်ကြောက်မက်ဖွယ်ဘာ့စါ အမှုသည်၊ အပေါင်းအသင်းဆိုးတွေ ကြုံခဲ့ရင် အမြဲလုပ်ရနိုင်တဲ့ အကြံဉာဏ်တွေ တွေ့ရလိမ့်မယ်”

“**အဒမ်ဂရန့်**” Give and Take
"Originals" တို့ရေးတဲ့ နယူးယော့ခ်တိုင်းမ်ရဲ့
ရောင်းအားအကောင်းဆုံး စာရေးဆရာ။

"The Asshole Survival Guide" ကို ဖတ်ရတာ ကျွန်တော့်အတွက် ပြီးခဲ့တာတွေ စိတ်မကောင်းဖြစ်စေတယ်။ တကယ်လို့ အော့ပ်ဆပ်တန်ရဲ့ စာအုပ်က ပထမတန်းစား ခွေးချေးလိုလူနဲ့ ပြည့်ပြည့်ဝဝ ပတ်သက်ခဲ့ရတဲ့ ကျွန်တော့်အတွက် အချိန်မီရင် ကျွန်တော့်ရဲ့ ၁၅ နှစ်တာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဘဝကြီးကို ရင်ဆိုင်နိုင်စွမ်းရှိခဲ့မှာပါပဲ။

“**တွမ်ပီတာစ်**” "In Search of Excellence"
ရေးသူ၊ နိုင်ငံတကာ ရောင်းအားအကောင်းဆုံး
စာရေးဆရာ။

“The Asshole Survival Guide က ပထမ
 ပြဿနာပေါ်နေကြောင်း တပ်လှန်လိုက်တယ်။ အခုတော့
 ဒီစာအုပ်က ဖြေရှင်းပေးလိုက်ပါပြီ။ ဒီစာအုပ်က ခေတ်ပြိုင်
 ဂန္ထဝင်ပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ကို စိတ်ဓာတ်ပျက်အောင် လုပ်နေ
 တဲ့ ဗိုလ်ကျသူတွေ မင်းဆိုးမင်းညစ်တွေ ယုတ်မာတဲ့ ခွေးချေး
 လိုလူတွေဆီက ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ကာကွယ်ဖို့ စိတ်ဓာတ်အရ
 လမ်းညွှန်ချက်ဖြစ်တယ်။”

To Sell is Human နဲ့ “ဒယ်နိုရယ်အိပ်ချ်ပင့်စ်”
 Drive တို့ရဲ့ ရောင်းအားအကောင်းဆုံး
 စာရေးဆရာ။

စာရေးသူရဲ့ အကြောင်း

“ရောဘတ်ဆပ်တန်”က "The No Asshole Rule" ရဲ့ ရောင်းအားအကောင်းဆုံး စာရေးဆရာဖြစ်ပြီး၊ မြို့ပြအလုပ်ခွင်နေရာတွေမှာ ဆောက်လုပ်ထားတဲ့ "Good Boss, Bad Boss" နဲ့ "Scaling Up Excellence" တို့ကို ရေးသူလည်းဖြစ်တယ်။ “စတန်းဖို့ဒ်ဌာနရဲ့ စီမံခန့်ခွဲရေးသိပ္ပံနဲ့ အင်ဂျင်နီယာရေးပါမောက္ခဖြစ်ပြီး၊ အဖွဲ့အစည်းတွေ ပိုကောင်းကောင်းပြောင်းလဲဖို့ အသုံးကျပြီး အထောက်အထားတွေကို အခြေခံတဲ့ နည်းလမ်းတွေ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေခဲ့တယ်။

သူက IDEO ရဲ့ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ဆောင်းပါးပေါင်း ၁၅၀ ကျော်ကို အကယ်ဒမီဂျာနယ်တွေဖြစ်တဲ့ "Harvard Business Review, Mckinsey Quarterly, နဲ့ Financial Times တို့မှာ ရေးသားခဲ့ပါတယ်"

စာရေးသူရဲ့ ရည်ညွှန်းချက်

“အိမ်” “ကလဲရာ” နဲ့ “တိုင်လာ” တို့အတွက်
မင်းတို့ရဲ့ အရယ်အမော အပြုံးများနဲ့ ချစ်မေတ္တာတို့ကို
ကျေးဇူးတင်လျက်ပါ။

သင့်ဘဝထဲမှာ အဆိုးဆုံးလူများကို ကိုင်တွယ်သွားဖို့
သင်လိုအပ်သမျှ ဒီစာအုပ်က လမ်းညွှန်ပါလိမ့်မယ်။

အဒမ်ဂရန့်
(နယူးယော့ခ်တိုင်းစ်ရဲ့
ရောင်းအားအကောင်းဆုံးစာရေးဆရာ)

(၅)

အီးမေးလ်ပေါင်းရှစ်ထောင်

ကျွန်တော် ဒီစာအုပ်ကို ရေးရတဲ့အကြောင်းက အကြိမ်တစ်ထောင်ကျော်
 လောက် အမေးခံနေရတဲ့ မေးခွန်းတစ်ခုကြောင့်ပါပဲ။ အဲဒီမေးခွန်းရဲ့
 အနှစ်သာရကတော့ “ခွေးချေးလို လူညစ်ပတ်တွေနဲ့ ကျွန်တော့်မှာ
 ပတ်သက်နေရတယ်။ ကယ်တော်မူပါဦး။ ဘာလုပ်ရမလဲ” လို့ မေးလာ
 ကြတာပါပဲ။ နေ့စဉ် ကျွန်တော်ရနေတဲ့ ခွေးချေးလူညစ်ပြဿနာ ကုစား
 ရေး အီးမေးလ်စာတွေအကြောင်း ဥပမာပေးရရင်တော့

ဆေးရုံတစ်ရုံက ဆေးဆရာတစ်ယောက်က သူ့ဆေးရုံအသင်း
 အကြီးအကဲရဲ့ “လုပ်ငန်းနက်ရှိုင်းစွာ ပျက်ပြားစေမှု” အကြောင်း ညည်း
 ညူတဲ့စာထဲမှာ

“အောက်ခြေမှာ လုပ်နေတာက ဘာတွေလဲ။ ကျွန်တော့် လူနာတွေ
 ကို ကျွန်တော် အကောင်းဆုံးကရုစိုက်နိုင်သားပဲ။ ဒီလိုဝင် ကောက်ကျစ်
 ယုတ်မာမှုတွေကို လျစ်လျူရှုနိုင်အောင် ကြိုးစားပါသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့
 ဒီလို ပတ်ဝန်းကျင်မျိုးမှာ လုပ်ရတာက စိတ်ဓာတ်ကျစရာပါပဲ” လို့

ပါတယ်။

အငြိမ်းစား ဂျာမန်ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးမန်နေဂျာတစ်ယောက်က

“ကျွန်တော့်ရဲ့ လုပ်ငန်းဘဝထဲမှာ အနည်းဆုံး သုံးကြိမ်လောက် ခွေးချေးလို လူညစ်ပတ်တွေ၊ အရောင်းလူလိမ်လူကောက်တွေက သူတို့ စိတ်ကြိုက်ခြယ်လှယ်သွားကြတယ်။ ကျွန်တော့်သားကျရင် ဒီလို ကံကြမ္မာမျိုး မခံရအောင် ဘယ်လိုအကြံပေးရပါ့မလဲ” လို့ မေးလာတယ်။

ဝါရှင်တန်ဒီစီက စာကြည့်တိုက်မှူးကလည်း ခုလို ညည်းတွား တယ်။

“ကျွန်တော်တော့ ရုရှားခွေးချေးတွေရဲ့ အလယ်မှာ ဒူးခေါင်း တောင် နစ်နေရပြီ။ ကယ်တော်မူကြပါဗျို့” တဲ့။

ဒီလိုစာမျိုးတွေကို Twitter, LinkedIn, Facebook တွေမှာလည်း တွေ့နိုင်ပြီး ကျောင်းသားတွေ၊ အမှုသည်တွေ၊ သူငယ်ချင်းတွေ၊ ရန်သူ တွေ၊ စုစည်းပြီး စာသင်ခန်းတွေ၊ အစည်းအဝေးတွေ၊ မင်္ဂလာဆောင် အခမ်းအနား၊ အသုဘတွေမှာ မေးကြမြန်းကြတယ်။ လူညစ်တွေဆီက ကျော်လွှားရှင်သန်ရေး သဲလွန်စတွေအကြောင်း ကျွန်တော့်ကို မေးလာကြ တဲ့သူတွေ စုံလင်လှတယ်။ “ကလိပင်ဆေးကုခန်းနဲ့ စတန်းဖို့ဒ် ဆေးရုံ ကြီးက ဆရာဝန်တွေ၊ သူနာပြုဆရာမတွေ၊ အဲယားဖရန်နဲ့ ယူနိုက်တက် အပါအဝင် လေကြောင်းလိုင်းစီးတဲ့လူတွေ၊ ဆန်ဖရန်စစ္စကို နဲ့ အီတာဟို က ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်သားတွေ၊ အာဖဂန်နစ္စတန်က U.S မရိန်း တပ်သားတွေ၊ တက္ကဆပ်က ထောင်မှူးတွေ၊ ကက်သလစ်ဘုန်းကြီးတွေ၊ ရှေ့နေတွေ ၅၀ လောက်နဲ့ CEO တစ်ဒါဇင်လောက်တို့ ဖြစ်ကြတယ်။

“The No Asshole Rule” စာအုပ်ကို ၂၀၀၇ ခုနှစ်မှာ ကျွန်တော် ရေးသားစဉ်က ဒီခွေးချေးလူညစ်ကိစ္စကြောင့် ခရီးစဉ်တွေ၊ တစ်နှစ်အတွင်း အတော်ထွက်လိုက်ရတယ်။ ကျွန်တော့်အလုပ်ထဲကို ခေါင်းဆောင်မှု၊

တီထွင်မှုတွေ၊ အဖွဲ့အစည်းရေးရာ ပြောင်းလဲချက်တွေနဲ့အတူ ပြန်ရောက်လာတယ်။ အမေရိကန်နဲ့ တခြားနိုင်ငံတွေ ဒါဇင်ပေါင်းများစွာက စာဖတ်ပရိသတ်တွေ ရှစ်သိန်းလောက်က ကျွန်တော့်ရဲ့ အဲဒီ The No Asshole Rule စာအုပ်ကော်ပီတွေ ကိုယ်စီကိုယ်င ဝယ်ယူဖတ်ကြတယ်။ အီးမေးလ်ရေစီးကြောင်း စီးနေပြီး စာနယ်ဇင်းရိုးရာ စုံစမ်းမှုတွေ၊ ဒီဇွေးချေးတွေ ကိစ္စပြောကြဆွေးနွေးကြနဲ့ ဒီအကြောင်းက ကျွန်တော့်ဘဝရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတွေ ဖြစ်လာတော့တယ်။

နောက်ထပ်ရေးတဲ့ "The Asshole Survival Guide" စာအုပ်က နောက်ကျောစားနဲ့ထိုးမယ့် ဗိုလ်ကျသူတွေနဲ့ တိုက်ရတဲ့တိုက်ပွဲက လွတ်မြောက်ရေး သဲလွန်စတွေ၊ မဟာဗျူဟာတွေကို ပွေ့ဖက်ထားတယ်။

ယင်းစာအုပ်က လူတွေကို မလေးမစား၊ စွမ်းအင်ပျက်ပြားအောင် ဖိနှိပ်ထားတဲ့ လူယုတ်မာတွေရဲ့လက်က လွတ်မြောက်ရေးအတွက် အကောင်းဆုံး အကြံဉာဏ်တွေပေးထားတယ်။

မဟာဗျူဟာတွေ၊ သဲလွန်စတွေကို ပုံဖော်ပေးကြတာက သုတေသန ကျောင်းသားပညာတတ် စကော်လာတွေပါပဲ။ သူတို့ရဲ့ အချက်အလက် ရှာဖွေရေးအင်ဂျင်တွေက စာအုပ်ဆောင်းပါးတွေတင်မက ဂူးဂဲလ် အင်တာနက်ဝက်ဘ်ဆိုဒ်အစုံလည်း ပါတယ်။ သူတို့ရလိုက်တဲ့ ခေါင်းစဉ်အလိုက် ကိန်းဂဏန်းတွေကတော့ ၂၀၀၈ က ၂၀၁၆ ထိ ကျောင်းပေါင်း ၄၉၁၀ ဆီက ရတဲ့အချက်တွေဖြစ်တယ်။ “စော်ကားမော်ကား ပြောတတ်တဲ့ ဖောက်သည်” တွေ ၂၈၂၊ “ရိုင်းစိုင်းမှု” က ၁၆,၀၀၀၊ “မြို့ကြီးသားမဆန်မှု” မှာ ၁၅,၅၀၀၊ “ဗိုလ်ကျနှိပ်စက်မှု” မှာ ၁၄၀,၀၀၀၊ “လမ်းပေါ်သောင်းကျန်းတာ” က ၆၆၈၀၊ “လေယာဉ်ပေါ်သောင်းကျန်းတာက ၃၆၉၊ “ဖုန်းသူရဲ” က ၉၂၊ “နှုတ်နဲ့ စော်ကားမှု” မှာ ၁၆၅၀၀ စသဖြင့် ရှိကြတယ်။ ခွေးချေးလက်က ရှင်သန်ကျော်လွှားရေးက သိပ္ပံ

ထက်မကတဲ့ ကျွမ်းကျင်မှုလက်ရာပါပဲ။

ယခု ဒီစာအုပ်က World Wide Web ကတစ်ဆင့်ကမ္ဘာထောင့်တိုင်း ပျံ့နှံ့သွားတယ်။ နယူးယော့ခ်တိုင်းမိကနေ အွန်လိုင်းက ဟောပြောရေးဝိဇ္ဇာ “ဒေးဗစ်ကင်ဒရစ်ဒ်” အထိပါပဲ။ မြောက်မြားစွာသော အဖွဲ့အစည်းတွေဖြစ်တဲ့ “အမေဇန်” “Wal Mart”, “Gallup”, “Google”, “LVMH”, KIPP ကျောင်းတွေ “Mckinsey”, “Microsoft”, “Pixar”, “SFP” ဆော့ဖ်ဝဲလုပ်ငန်းတွေ အစုံပါတယ်။ သုတေသီတွေထဲမှာ တိုရန်တိုတက္ကသိုလ်က လေကြောင်းထဲ သောင်းကျန်းမှုတွေ လေ့လာတဲ့ ပါမောက္ခ “ကက်တီ ဒီးဆဲလက်စ်” ပါဝင်တယ်။

The Asshole Survival Guide က တုံ့ပြန်အကြံပေးသူပေါင်း ၁၅၀၀ ကျော်ဆီက အီးမေးလ်တွေ ရတယ်။ ဒီအီးမေးလ်တွေကို ကျွန်တော်စာပြန်ရေးလိုက်ပါတယ်။ အားပေးတဲ့ အကြံဉာဏ်တွေနဲ့ ထပ်ဆင့် နောက်ဆက်တွဲမေးခွန်းတွေလည်း ဖြေကြားလိုက်တယ်။

လုပ်ပြီးသွားတဲ့ အပျက်အစီးများ

၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်မှာ “စတိမ်ဂျော့ခ်” လောက် လုံလုံလောက်လောက် မလုပ်ဖြစ်ခဲ့လို့ စိတ်ပူပန်နေတဲ့ လူငယ် CEO တစ်ယောက်နဲ့ ကျွန်တော် စကားပြောခဲ့ပါတယ်။ သူလူတွေကို လေးစားမှုနဲ့ တုည့်တုည့်ငြိမ်ငြိမ် ဆက်ဆံခဲ့တယ်။ ဒီ CEO နဲ့ စကားပြောနေခိုက် ကျွန်တော်က သုတေသနသမားတွေ ပြောတတ်တဲ့ “ခွေးချေးလိုလူတွေကတော့ ပထမဆုံး အလုပ်ပြီးတတ်ကြတယ်” ဆိုတဲ့ စကားကို ထောက်ပြမိတယ်။ ကျွန်တော်ရဲ့ စတန်းဖို့ဒ်က အပေါင်းအသင်း “ဂျက်ဖိုဖိုဖိုဖို” ကလည်း ဒီလိုပဲ ခွေးချေးလိုလူတွေက သူတို့ရဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဘဝအောင်မြင်မှုလမ်းကြောင်း တစ်ခုကို ရနေတတ်တဲ့ အကြောင်းရင်းက လှောင်အိမ်ထဲအတူရောက်နေ

တဲ့ “စပါးကြီးမြွေနဲ့ ကြက်ကလေး” လို့ ဖြစ်နေတယ်လို့ ပြောဖူးတယ်။
ဖိနှိပ်မှုခိုလ်ကျမှု၊ စွမ်းအင်ပျက်ပြားစေမှုကို ခွေးချေးလိုလူတွေက လုပ်လေ့
ရှိတာပါပဲ။ အခြားလူတွေကို ညစ်နွမ်းအောင်လုပ်သူတွေက “ငါနိုင်တယ်၊
မင်းရှုံးတယ်” ဆိုတဲ့ အောင်ပွဲကို လူတွေရဖို့ တစ်ကိုယ်ကောင်းစိတ်နဲ့
ကူညီပေးနေတာကိုတော့ ကျွန်တော် သဘောတူပါတယ်။

လောကမှာ လူတွေကို ညစ်ထေးအောင် မလုပ်ဘဲနဲ့ အောင်ပွဲဆင်
နိုင်တဲ့လူတွေရဲ့ စာရင်းက ရှည်လျားပါတယ်။ "Apple CEO Tim
Cook," "Netflix CEO "Reed Hastings", "Berkshire Hathaway
CEO" နဲ့ ရင်းနှီးမှု ဘုရင်ကြီး “ဝါရင်းဘူဖေး”၊ ဟာသသရုပ်ဆောင်
မင်းသားကြီး “ရောဘင်ဝီလျံစ်”၊ ချက်ပြုတ်ရေးဝိဇ္ဇာ “အန်ထော်နီ
ဘော်ဒိန်း”၊ တီဗီထုတ်လုပ်သူ “ဂျင်ဂျီးကိုဟန်” နဲ့ အမှုဆောင်စာရေး
ဆရာမ “ရှိုဒါရိုင်းစ်” တို့ပါပဲ။

ကျွန်တော် "Pixar" တည်ထောင်သူ ဥက္ကဋ္ဌ “အက်ကက်မော”နဲ့
စကားတွေအရှည်ကြီး ပြောခဲ့ဖူးတယ်။ (စတိမ်ဂျော့ချ်နဲ့ နှစ်အစိတ်ကြာ
အနီးကပ်ဆုံး တွဲလုပ်သူပေါ့) ဂျော့ချ်အောင်မြင်မှုဟာ သူက အပိုတာဝန်
တွေ အပီခံပြီး စိတ်နှုတ်ဆတ်တာကြောင့်ပဲလို့ ယုံကြည်တဲ့အကြောင်း
တွေပါပဲ။ ဂျော့ချ်ဟာ “သူ့အသက်မွေးမှု ခပ်စောစောပိုင်း ကာလတုန်းက
ညံ့ဖျင်းတဲ့အပြုအမူတွေရှိခဲ့တယ်” လို့ နာမည်ထွက်ခဲ့တာကို “ကက်မော”
ကသဘောတူပါတယ်။ ဂျော့ချ်က Appleက အထုတ်ခံရပြီးမှ ပိုကောင်း
ကောင်း ပြောင်းလဲလာတယ်။ ကွန်ပျူတာကုမ္ပဏီကြီး "Next" ကို
ခပ်စောစော Pixarနဲ့အတူ သိမ်းပိုက်လိုက်ခါစကတော့ ဆုံးရှုံးမှုအနည်း
ငယ် နှစ်နာခဲ့ရတာပေါ့။ ၁၀ နှစ်လောက် အရိုင်းတောထဲ လည်ခဲ့ရသေး
တယ်။ Pixar (ကွန်ပျူတာလက်ရာနဲ့ ကလေးကာတွန်းကားနဲ့) မှာ
အောင်မြင်လာပြီးတဲ့နောက် သူ့စရိုက်လက္ခဏာက ပိုစာနာမှုထား၊

ပိုနားထောင်လာ၊ ပိုကောင်းတဲ့ ခေါင်းဆောင်၊ ပိုကောင်းတဲ့ အစုစပ်ဖြစ် လာတယ်။ “ပိုတွေးဆဂရုစိုက်ပြီး Apple ကို အံ့မခန်းအောင်မြင်အောင် ဖန်တီးသူ” ပါပဲလို့ “ကက်မော” က ချီးကျူးဂုဏ်ပြုပါတယ်။

စေ့စပ်ရတာ ခက်ခဲတဲ့သူဖြစ်နေတုန်းပဲ။ ငြင်းခုံမှုကို စိန်ခေါ်နေတဲ့ လူ၊ ပြည့်စုံရေးဝါဒီပါပဲ။ ဂျော့ချ်ရဲ့ အကြီးမားဆုံးအောင်မြင်မှုက စောစော ပိုင်းနှစ်တွေတုန်းက သူ့ကို ပလိပ်ရောဂါလို တိုက်စားခဲ့တဲ့ မိုက်မဲမဲ ဆက်ဆံရေးမျိုးကို စွန့်လွှတ်ပြီးတဲ့နောက်မှာ ရတာပါ။

ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအောင်မြင်မှုတွေရနေတဲ့ ခွေးချေးလို လူတွေက အပျက် အစီးတွေ သိပ်များများလုပ်ခဲ့ပေမဲ့ အခြားတစ်ဖက် လူသားဘဝမှာတော့ ဆုံးရှုံးရသူပဲ ဖြစ်တော့တယ်။ လေ့လာချက်ထောင်ပေါင်း များစွာက စည်းကမ်းလျော့ရဲရဲဖြစ်မှုကြောင့် “ခွေးချေးလူတွေရဲ့ စုစုပေါင်းကုန်ကျ စရိတ်” (TCA) တွေက မိုးထိအောင်မြင့်လွန်းအားကြီးနေတယ်။ သူတို့ က တစ်ဦးချင်းကိုသာမက အဖွဲ့အစည်း၊ အုပ်စုတွေနဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ပါ ဒုက္ခပေးနေပါတယ်။

ဥပမာ- အစွရေးဆေးရုံတစ်ခုကို ဝင်စစ်ဆေးတဲ့ အမေရိကန် ကျန်းမာရေးဂရုစိုက်မှု ကျွမ်းကျင်သူတစ်ယောက်က အစွရေးဆရာဝန် တွေ၊ သူနာပြုတွေရဲ့ အရည်အချင်းကို ရှုတ်ချကဲ့ရဲ့စကားတွေ ပြင်းပြင်း ထန်ထန် ပြောဆိုကြိမ်းမောင်းပါတော့တယ်။ အစွရေးကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းတွေက ဖျားနာနေတဲ့ ကလေးတွေကို ပြုစုစောင့်ရှောက်ပေးတာ ညံ့ဖျင်းလွန်းတယ်လို့ အဲဒီအမေရိကန်က ပြောဆိုတော့ ခလောက်ဆန်မှု တွေက ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းတွေကို စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းစေပြီး လုပ် ဆောင်ချက်တွေ ပိုဆိုးလာပါတော့တယ်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်မှာ သိပ္ပံဝတ္ထုရေးဆရာ “ဝီလျံဂစ်ဘ်ဆင်” က “သင့် ကိုယ်သင် စိတ်ကျရောဂါ (သို့) ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် တန်ဖိုးထားမှုတွေ

နိမ့်ကျနေကြောင်း စစ်ဆေးမတွေ့မီမှာ သင့်ဘေးနားတစ်ဝိုက်မှာ ခွေးချေး
လို လူတွေ ရှိ၊ မရှိ သေချာအောင် လုပ်ထားပါ” လို့ အကြံပေးထားတယ်။

စော်ကားမှု၊ ဗိုလ်ကျမှု၊ ဖုန်းသရဲ၊ လမ်းသရဲ သောင်းကျန်းညစ်ပတ်
ယုတ်မာမှု၊ ဇက်ရဲလက်ရဲ နှိပ်စက်မှုကပ်ရောဂါက သားကောင်ဖြစ်ရသူ
တွေရဲ့ ရုပ်ပိုင်းစိတ်ပိုင်းရေးရာပြဿနာတွေ တိုးပွားစေပါတယ်။ လေ့လာ
မှုထောင်ပေါင်းများစွာက ဗိုလ်ကျနှိပ်စက်ခံရသူ ကလေးတွေဟာ စိတ်ပိုင်း
ဆိုင်ရာ ပျက်စီးမှုတွေဖြစ်လာရာမှာ အကယ်ဒမစ်လုပ်ဆောင်မှု အားနည်း
လာကာ စိတ်ကျန်းမာရေးပြဿနာတွေက ဘဝတစ်လျှောက်လုံး ခံစား
သွားရတော့တယ်။

စက်ရုံလုပ်ငန်းခွင်ထဲမှာလည်း နှုတ်ဖြင့် စော်ကားမှုတွေက စိတ်
လှုပ်ရှားမှု ပြဿနာတွေတက်စေပြီး ထုတ်လုပ်မှုတွေ ကျဆင်းစေတယ်။
လုပ်သက်ရင့် ဆရာဝန်သူနာပြုတွေက အပေါ်စီးနဲ့ ဗိုလ်ကျမှုတွေက
လည်း လုပ်သက်နုတဲ့ ဆရာဝန်သူနာပြုတွေကို အားထုတ်မှု လျော့ကျစေ
ပြီး လူနာတွေအပေါ်စာနာမှုတွေ ကျဆင်းသွားတယ်။

ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းမှာလည်း ဝယ်ယူဖောက်သည်တွေရဲ့ စကား
အပြောအဆို တင်တင်စီးစီးစော်ကားမှုဒဏ်တွေ (ရိုင်းရိုင်းစိုင်းစိုင်းမှု၊
အဖက်မတန်သလို အမူအရာတွေ၊ အော်ဟစ်ငေါက်ငမ်းမှုတွေ စသဖြင့်)
ခံရတာက ရုပ်ပိုင်းစိတ်ပိုင်းနေထိုင်မကောင်းဖြစ်စေပြီး အလုပ်ထဲ ဇောက်
မချနိုင်တော့ဘဲ ဖြစ်သွားရတယ်။

တခြားလူတွေကို ညစ်ထေးအောင် လုပ်တဲ့လုပ်ရပ်တွေက ကူးစက်
တတ်တယ်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် လေ့လာချက်မှတ်တမ်းတွေအရ ညစ်ပတ်
ယုတ်မာတဲ့ အထက်တန်းခေါင်းဆောင်တွေက ရွေးချယ်မွေးမြူတတ်တာ
တွေက စော်ကားတတ်၊ မောက်မာကောက်ကျစ်ညစ်ပတ်တဲ့ အသင်း
ခေါင်းဆောင်တွေပဲ ဖြစ်တတ်တယ်။ သူတို့က အသင်းတွေထဲမှာ အဖျက်

သဘောပဋိပက္ခတွေ မီးညှိတတ်ကြတဲ့အပြင် အသင်းသားတွေရဲ့ ဖန်တီး နိုင်စွမ်းတွေကို တုံးစေတယ်။

အလုပ်ခွင်နေရာက ခွေးချေးလူညစ်တွေလုပ်သွားတဲ့ ပျက်စီးမှု စာရင်းက တိုးပြီးရင်းတိုးနေဆဲပါပဲ။ ယုံကြည်မှု၊ မောင်းတင်ချက်နဲ့ တီထွင်မှုတွေ လျော့ချပစ်တယ်။ အကြံဉာဏ်တွေ ပေးလိုစိတ်နည်းသွား ပြီး အလဟဿကိစ္စတွေ ပိုလာတယ်။ ခိုးမှု၊ ပျက်ကွက်မှုတွေ ပွားများ လာတယ်။ အိုဟိုင်းအို ပြည်နယ်တက္ကသိုလ်က ပါမောက္ခ “ဘင်းနက် တက်ပါ” နဲ့ အပေါင်းပါတွေက အမေရိကန်ကော်ပိုရေးရှင်းတွေမှာ ညစ် ပတ်စော်ကားမှုတွေရဲ့ ကုန်ကျစရိတ်က တစ်နှစ်ကို ဒေါ်လာ ၂၃.၈ ဘီလီယံတောင် ရှိတယ်လို့ ခန့်မှန်းကြတယ်။ ဒါက ၂၀၀၆ ခုနှစ်က ခန့်မှန်းခဲ့တာမို့ အခု ဒီထက်တောင် ပိုများနိုင်တယ်။ ဥရောပမှာ ရေရှည် လေ့လာချက်တွေအရ ဒီပြဿနာတွေကြောင့် နှလုံးရောဂါဖြစ်မှုနဲ့ အရွယ် မတိုင်မီ အသေစောမှုတွေ တိုးလာရတယ်။ ဥပမာ ဗြိတိသျှမြို့ပြဝန်ထမ်း ၆၀၀၀ ကို ခြေရာခံလေ့လာတော့ သူတို့ရဲ့ ဆရာသမားတွေရဲ့ မလျော် မကန် ဝေဖန်မှုကြောင့် ဝန်ထမ်းတွေမှာ နှလုံးရောဂါဖောက်ပြီး သေဆုံးမှု တွေ ပိုဖြစ်လာကြတယ်။ ရှေ့မှာ ဘာတွေလဲ။ ရှေ့လာမယ့် အခန်း (၂) က “ခွေးချေးလူညစ် ဟုတ်-မဟုတ် စစ်ဆေးစီရင်ချက်နဲ့ ဒီပြဿနာက ဘယ်လောက်ထိ ဆိုးသလဲဆိုတာ ရှင်းပြသွားမယ်။ ရောဂါခွဲခြမ်းရေး မေးခွန်း ၆ ခုနဲ့ မေးထားတယ်။ အခန်း (၃) က ဘယ်အချိန်မှာ ဘယ်လို ဒီအကျပ်အတည်းထဲက ဖောက်ထွက်ရမလဲဆိုတာ ပြထားတယ်။ အခန်း (၄) က “ခွေးချေးလိုလူတွေကို ရှောင်ကြဉ်ရေး နည်းစနစ်များကို ပေးထား ပြီး သူတို့ရဲ့လက်ထဲ သင့်ရဲ့ ဟင်းလင်းပွင့်နေတာတွေ လျော့ချရေးကို ပြထားတယ်။ အခန်း (၅) က “သင့်ဝိညာဉ်ကို ကာကွယ်သွားမယ့် စိတ်လှည့်စားချက်များ” တင်ပြထားရာမှာ ခွေးချေးလူများကို တုံ့ပြန်နိုင်

ရေးတွေ စဉ်းစားဖို့လမ်းတွေ ပြထားတယ်။ အခန်း (၆) မှာ ပြန်တိုက်ခိုက်ဖို့ နည်းဗျူဟာတွေ တူးဖော်ထားတယ်။

ဒီစာအုပ်က အခန်း (၇) “ပြဿနာရဲ့ အပိုင်းမဟုတ်ဘဲ ဖြေရှင်းချက်ရဲ့ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်ဖို့” ကို တိုက်တွန်းထားတယ်။ ခွေးချေးတစ်ယောက်မှမရှိတဲ့ စည်းမျဉ်းကို မပွေ့ဖက်ဖို့ကို ဆိုလိုတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးပြဿနာမဖြစ်စေရဘူး။ ဒီစည်းမျဉ်းက အသင်းတွေ၊ အဖွဲ့အစည်းတွေ အတွက်သာ မဟုတ်ဘူး။ လူတွေကို ဘယ်လိုစီရင်မလဲဆိုတာ ပုံဖော်ဖို့ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး ဇောက်ချချက်ပဲဖြစ်တယ်။

ဘက်လိုက်မှု ရပ်တန့်ပစ်တဲ့ ဂါထာတစ်ပိုဒ်

“အခြားသူတွေကို ခွေးချေးလို တံဆိပ်တပ်ဖို့ရာ နှေးကွေးပါ။ သင့်ကိုယ်သင် ဒီလို တံဆိပ်မတပ်မိဖို့ လျင်မြန်ပါစေ”

သူများကို လက်ညှိုးမထိုးမီ သင်ကိုယ်တိုင်က လက်ညှိုးထိုးစရာ အရင်ဖြစ်မနေဖို့ကို သတိထားဖို့ အထက်ပါဂါထာကို ရွတ်ပါ။

ခွေးချေးရဲ့ တန်ပြန်လုပ်ရပ်တွေ ဘက်လိုက်တဲ့လားရာကို သင့်ရဲ့ စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ကွေးညွတ်တာက လူပီသရေးပဲဖြစ်တယ်။ ဂရုတစိုက်နဲ့ တစ်ကိုယ်ကောင်းမဆန်ခြင်းက အံ့ချီးဖွယ် အကောင်းဆုံးပါပဲ။ အခန်း (၇) မှာ စိတ်ပညာရှင်တွေရဲ့ သုတေသနတွေက ပြတာက ကျွန်တော်တို့ဟာ မကြာခဏ ကိုယ့်ရဲ့အားနည်းချက်တွေ အမှားတွေကို သဲလွန်စမတွေ့ဘဲ ကိုယ့်ရဲ့ကျွမ်းကျင်မှု အရည်အချင်းတွေကို ပိုတွက်မိတာတွေနဲ့ ဖောင်းပွနေမိတတ်ကြောင်းပါပဲ။

ဒီသုတေသနတွေက သင်ကိုယ်တိုင်ခွေးချေးလို လုပ်မိတဲ့အခါ(သို့) တခြားသူရဲ့ မလေးစားဖွယ် အောက်တန်းကျညစ်ပတ်တဲ့ လုပ်ရပ်ကို ကာကွယ်မိတဲ့အခါ သင့်ကိုယ်သင် ဒီလွဲချော်မှုကို ဝန်ခံရကောင်းမှန်း

သိမှာ မဟုတ်ဘူး။

ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အဓိကအကြောင်းရင်းက ခွေးချေးလိုလုပ်မိတဲ့ သူက သူတို့ရဲ့ အပြုအမူဆိုးတွေဟာ တခြားသူတွေကို ဘယ်လိုဒုက္ခပေး နေသလဲဆိုတာ မျက်ကန်းလို မမြင်ကြတဲ့အကြောင်းပါပဲ။ စာနာမှုတွေ တိုးမြှင့်ဖို့ဆိုရင် ခွေးချေးဆိုတဲ့ တံဆိပ်ကို သူတစ်ပါးဆီကပ်ဖို့ရာ မလောဘဲ နှေးနှေးဖြည်းဖြည်းသာ ကပ်သင့်၊ မသင့်ချိန်ဆပါ။ သင့်ကိုယ်သင် ဒီတံဆိပ်မကပ်မိဖို့ကိုတော့ ခပ်မြန်မြန် သတိထားဆင်ခြင်သွားပါလေ။ အနည်းဆုံး သင်ကိုယ်တိုင် ဒီပြဿနာရဲ့ အပိုင်းတစ်ပိုင်းဖြစ်သွားနိုင် ကြောင်း ရပ်တန့်စဉ်းစားမိပြီး ဒီမပြည့်ဝတဲ့ အကုသိုလ်တွေ မလုပ်မိဖို့ ငြင်းဆန်နေရမယ်။

(၂)

**ခွေးချေးဟုတ်၊ မဟုတ် စစ်ဆေးစီရင်ချက်၊
ဒီပြဿနာက ဘယ်လောက်ထိ ဆိုးဝါးလိုက်ပါသလဲ**

ခွေးချေးလိုလူညစ်တွေက သူ့ပစ်မှတ်ကို နှိပ်စက်ဖို့ ညစ်ပတ်တဲ့ လှည့်စားချက်တွေ တစ်ပုံကြီး သုံးလေ့ရှိတယ်။ မိန်းမယုတ် သူမက သင့်နားရွက်ကိုကပ်ပြီး တိုးတိုးလေးပြောနေလိမ့်မယ်။ “မင်းက ... ရှုံးပြီ။ မင်းကိုငါ ဆွဲချမယ် .... သိလား” တဲ့။ “ငြိမ်ဝပ်တဲ့ အပေါက်” (ငြိမ်ဝပ်စွာ ကျူးကျော်စော်ကားလာတဲ့ ခွေးချေး) လိုလူက သူ့ကိုယ်သူ ကိုယ်ပျောက်လို သူတစ်ပါးမေတ္တာရပ်ခံချက်ကို လျစ်လျူရှုမယ်။ သားကောင်ကို ၅ မိနစ်မှာ ၅ ခါလောက် နှောင့်ယှက်နေမယ်။ အဆက်မပြတ် စသလို နောက်သလိုနဲ့ ရန်စ၊ စိတ်တိုအောင် လုပ်နေမယ်။ ခြံတောင်ပိုလေးကို ဧရာမတောင်ကြီးလို ချဲ့ကားအပြစ်ရှာပြီး အရေးပေါ်အောင် သောင်းကျန်းနေမယ်။

အပေါင်းအသင်းကို ရှေ့မှာ မြှောက်ပင့်ပြောပြီး နောက်ကွယ်မှာ မလိုတမာ မဟုတ်တရုတ်တွေ ကဲ့ရဲ့နေမယ်။ ဖောက်သည်ကို နောက်က

အင်္ကျီစ ထွက်နေတာကိုကြည့်ပြီး “ရုပ်ဆိုးတဲ့ ခွေးမ” လို့ ဆဲနေမယ်။ သူတစ်ပါးရဲ့ လက်ပေါ် စီးကရက်မီးနဲ့ ဖိသတ်ငြိမ်းနေမယ်။ မိန်းမအချင်းချင်း လက်မောင်းကို ဖမ်းကိုက်လို့ ရောင်ကိုင်ထလာစေလိမ့်မယ်။

ဒီဥပမာတွေက ရိုင်းစိုင်းမိုက်ကန်းမှုအတိုင်းအတာ၊ လူမှုရေးမီဒီယာပုံပြင်တွေမြင်နေကျ ဖြစ်နေကျ၊ ယုတ်မာသောင်းကျန်းစော်ကားမှုတွေရဲ့ နမူနာတွေပါပဲ။

ဥပမာ ၂၀၁၆ ခုက "Channel NewsAsia" က ထုတ်လွှင့်တဲ့ တရုတ်ပြည် “ချန်ဒီကျောင်းစီဇန်ဒီ” စိုက်ပျိုးရေးနဲ့ ကုန်သွယ်ရေးဘဏ်ထဲက မြင်ကွင်းမီဒီယိုထဲမှာ မန်နေဂျာတစ်ယောက်က ရာနဲ့ချီတဲ့ အလုပ်သမားတွေရဲ့ ရှေ့မှောက်မှာ အလုပ်သမားရှစ်ယောက်ကို လေးကြိမ်တိုင်တိုင် တင်ပါးကို ကြိမ်လုံးနဲ့ ဖြတ်ရိုက်နေတာက “သူတို့က အလုပ်ကြိုးစားမလုပ်ကြဘူး” ဆိုလို့တဲ့။ Twitter မှာ ကြည့်ရတဲ့ "Passenger-shame" ထဲမှာ လေယာဉ်စီး ခရီးသည်တစ်ယောက်က သူ့ရဲ့ ညစ်ပတ်တဲ့ ခြေထောက်အစုံကို လေယာဉ်မျက်နှာကြက်ဆီ ဆန့်တန်းမြှောက်ထားလို့ ဘေးခုံက လူအပေါ် သဲတွေစင်ကုန်တာ တွေ့ရတယ်။ အပြုအမူဆိုးတွေ ရာပေါင်းများစွာကို သုတေသနသမားတွေ ရှာဖွေလေ့လာခဲ့တယ်။

“ကာလက်တန်” တက္ကသိုလ်က “ကေသရင်းဒူဖရီ” နဲ့ အပေါင်းများက “ဖောက်သည်တွေ လုပ်တဲ့ အလုပ်ခွင်နေရာ စော်ကားမှု” ပေါင်းကို အလုပ်သမား ၄၂၈ ယောက်ကို မေးမြန်းချက်တွေအရ ဖောက်သည် ၁၁ ယောက်အကြောင်း မြင်ရကြားရတာတွေက “အထင်သေးစကားတွေကဲ့ရဲ့ကြတာ”၊ “အထင်သေးတဲ့ အကြည့်နဲ့ ကြည့်ခံရတာတွေ” “မဟုတ်တမ်းတရာတွေ စွပ်စွဲတာတွေ” ပါဝင်တယ်။

အိုဟိုင်းဟိုးပြည်နယ်တက္ကသိုလ်က “ဘန်းနက်တက်ပါး” က

“စော်ကားမှု ကြီးကြပ်ရေးစကေး” ချကြည့်တဲ့အခါ ကိုယ့်ဘော့စ်က အများရှေ့မှာ အဆိုးမြင်မှတ်ချက်တွေပေးပြီး ရှုတ်ချခံရတာတွေ ကြားခဲ့ရတယ်။ ယေးတက္ကသိုလ်က “ဖီးလစ်စမစ်” က “နေ့စဉ်ဘဝရဲ့ ရိုင်းစိုင်းတဲ့ သူစိမ်းများ” ခေါင်းစဉ်နဲ့ လေ့လာချက်အရ ရိုင်းစိုင်းမှု အမျိုးအစား ၂၁ မျိုးကို တွေ့ရတယ်။ နေရာဒေသ ၂၇ မျိုးမှာ တွေ့ရတာဖြစ်တယ်။ စူပါမားကက်တွေ၊ ဟိုင်းဝေးလမ်းမတို့လိုပေါ့။

ဒီပုံပြင်တွေ၊ လေ့လာချက်တွေက ခွေးချေးအမျိုးအစားများစွာ နေရာအမျိုးမျိုးမှာ ခြားနားတဲ့နည်းတွေနဲ့ ညစ်ပတ်ကောက်ကျစ်စော်ကားမှုမျိုးစုံ လုပ်နေတာတွေကို ခွဲခြားပြနေတယ်။ ဒါတွေကို ဘယ်သူမှ တည့်မတ်ချေပရမှန်း မသိကြဘူး။ အခု "The Asshole Survival Guide" စာအုပ်က ဒါတွေကို ကျော်ဖြတ်ရှင်သန်နိုင်ရေးကို ကူညီဖြေရှင်းပေးပါတယ်။ ဒီအခန်းမှာ သင့်ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်ရှင်သန်ရေး မဟာဗျူဟာခေတ်မီတိုးတက်စေဖို့ နည်းဗျူဟာတွေနဲ့ သဲလွန်စတွေ ပြထားတယ်။

ပထမခြေလှမ်းက သင့်အတွက် ဒီကိစ္စတွေက ဘယ်လောက်ထိ ညစ်ပတ်သွားသလဲဆိုတာ တွက်ထုတ်ဖို့ ဖြစ်တယ်။ ပထမအထင်အမြင်ကို သတိထားပါ။ ဖျတ်ခနဲ စီရင်ဆုံးဖြတ်တာက အန္တရာယ်များပါတယ်။ နိုဘယ်ဆုရသူ “ဒယ်နီယယ်ခန်နာမင်” က “သိမှတ်ရေးမိုင်းဖုံး” ကို မနင်းမိစေဖို့ မှတ်ချက်ပေးထားတယ်။ ဆိုလိုတာက လူတစ်ယောက် ခက်ခဲတဲ့ အခြေအနေ၊ စိတ်ပျက်စရာ စိန်ခေါ်ချက်တွေနဲ့ ရင်ဆိုင်ရတဲ့ အခါ ပထမဆုံး သွေးမပူ၊ ပျာယာမခတ်ဘဲ စိတ်အေးအေးထားပြီး ခြားနားတဲ့ လမ်းကြောင်းတွေ စဉ်းစား၊ စီမံကိန်းတွေချ။ လုပ်ရပ်တစ်ခုနဲ့ ဖြေရှင်းလိုက်ပါ။ အလောသုံးဆယ် ဖျတ်ခနဲ စီရင်ဆုံးဖြတ်တာက အန္တရာယ်ကြီးပါတယ်။

ဒီအခန်းမှာ ဒီလိုအလောသုံးဆယ်မဆုံးဖြတ်ဖို့ ကူညီပေးတယ်။

သင်ယုံကြည်ရတဲ့ လူတွေနဲ့ တိုင်ပင်ပြီး စဉ်းစားဖို့ ရောဂါစစ်ချက်မေးခွန်း ၆ ခု ထုတ်ထားတယ်။ ပထမဆုံးမေးခွန်းက ခွေးချေးပြဿနာတွေနဲ့ တိုးတဲ့အခါ သင် ဘယ်လိုဆုံးဖြတ်ရမလဲဆိုတာ ကူညီနိုင်လိမ့်မယ်။ ဒီတစ်ခု အဆင်ပြေသွားရင် ကျန်မေးခွန်း ၅ ခုလည်း လွယ်သွားမှာပါပဲ။

ပြဿနာတစ်ခု သင်ကြုံရပြီလား။

ပထမဆုံး ရောဂါစစ်ချက်မေးခွန်းက ကွယ်လွန်သူ စာရေးဆရာ မကြီး “မာယာအိန်ဂျယ်လူး” ရဲ့ စကားတစ်ခွန်းကနေ မြစ်ဖျားခံလာပါတယ်။ “တစ်နေ့တာရဲ့အဆုံးမှာ လူတွေက သင်ဘာတွေလုပ်ခဲ့၊ ပြောခဲ့တာတွေကို သတိရမှတ်မိမှာ မဟုတ်ဘူး။ သင် သူ့အပေါ် ဆက်ဆံခဲ့ပုံတွေကြောင့် သူခံစားခဲ့ရတာတွေကိုပဲ သတိရ ကြိတ်မနိုင်ခဲမရ စွဲမှတ်နေလိမ့်မယ်” တဲ့။ သေချာတာက ဆက်ဆံခံခဲ့ရတဲ့ သားကောင်တွေမှာ စော်ကားခဲ့တဲ့ လူတွေပြောသမျှ၊ လုပ်သမျှတွေကို သေတစ်ပန် သက်တစ်ဆုံး မေ့မရနိုင်တော့တာ သေချာပါတယ်။ ခွေးချေးတွေလုပ်ခဲ့သမျှ ပုံပြင်တွေကလည်း ခံရသူတွေအတွက် ဒီလိုပဲ အလားတူ နာကြည်းခံပြင်းစရာတွေချည်းပါပဲ။ ခွေးချေးလူညစ်တွေက သူတို့စော်ကားမော်ကား နှိပ်စက်ခဲ့သူတွေကို စိတ်ဓာတ်ကျစွမ်းအင်ပျက်၊ ထာဝရဒုက္ခတွေ စုပုံထားရစ်ခဲ့တော့တယ်။

အကယ်ဒမီအရ ဗိုလ်ကျခံရ၊ နှိပ်စက်ခံရတာ ရှိ မရှိကို မေးခွန်းမေးတာတွေနဲ့ တိုင်းတာဖို့ (သို့) @Passengershame တို့လို ဗီဒီယိုပုံရိပ်တွေနဲ့ ဖွင့်ချပြီး ဒီအကုသိုလ်ဒုစရိုက်တွေက ဇောက်ချပြစ်ဒဏ်ပေးမယ့်သူတွေနဲ့ အပြစ်ကင်းတဲ့ သားကောင်တွေအကြောင်း အစီရင်ခံရမယ်။

ဒါပေမဲ့ ဒီခွေးချေးပြဿနာကို သင် အမှန်တကယ်နားလည်ပြီး အကောင်းဆုံး ကိုင်တွယ်ချင်ရင် နောက်ခံအကြောင်းရင်းတွေနဲ့ သင့်

ခံစားချက်တွေရဲ့ ဘက်လိုက်ချက်တွေပါ စဉ်းစားဖို့လိုပါတယ်။

ရောဂါစစ်ချက်မေးခွန်း ၆ ရပ်ထဲက ပထမဆုံးမေးခွန်းကတော့
၁။ ခွေးချေးလို့ပြောကြတဲ့လူတွေက သင့်ကို ညစ်ထေးအောင် ဆက်ဆံစေကားလိုက်တာ
(အခြားသူတွေအပေါ်မှာလည်း ဒီနည်းအတိုင်းဆက်ဆံ)ကို သင်ဘယ်လိုခံစားရသလဲ။

ခွေးချေးလို့ အများက သတ်မှတ်ကြတဲ့ လူညစ်ပတ်တွေက သင့်ကို
ဖိနှိပ်၊ သိမ်ငယ်သွားအောင် စော်ကား၊ မလေးမစား အထင်သေးနှိမ်ပြီး
စွမ်းအင်တွေ ပျက်သုဉ်းစေရင် သင် ဘယ်လိုရင်ဆိုင်ခံစားရပါသလဲ။
ဘာမှမခံစားရဘူးဆိုရင် ပြဿနာမဟုတ်ဘူး။ ခံစားရတာမှ သောက်
သောက်လဲမတတ်ပဲဆိုရင်တော့ သင့်မှာ စိတ္တဗေဒအရ နာနာကြည်း
ကြည်း ခံစားရမှာမို့ ပညာပါတဲ့ ကာကွယ်ရေးအတိုင်းအတာ လိုအပ်ပါ
တော့တယ်။ ဒီခွေးချေးပြဿနာတွေက အမြဲတမ်း အတူတူဖန်တီးထား
တာ မဟုတ်ဘူး။ တချို့က ကျန်တာတွေထက် ပိုဆိုးတယ်။

ဘယ်လောက်ထိ ဆိုးဝါးနိုင်သလဲ။

ဈေးကွက်မန်နေဂျာတစ်ယောက်က ကျွန်တော့်ဆီ စာလှမ်းရေး
လိုက်တာက “ခွေးချေးစက်ရုံ” အကြောင်းတွေပါပဲ။ နှစ်များစွာလုပ်လာ
ခဲ့တဲ့ အဲဒီစက်ရုံမှာ ခွေးချေးလို့မိသားစု လူညစ်တွေကပွဲကို ဦးစီးဦးဆောင်
ခြယ်လှယ်လာတယ်လို့ ဆိုတယ်။ ဝန်ထမ်းတွေကို အော်ဟစ်ငေါက်ငမ်း
ဆဲဆို၊ အချင်းချင်းရန်ဖြစ်အောင် တို့မီးရှို့မီးလုပ်တယ်။ မန်နေဂျာကို
ဆိုရင် ၅ နှစ်သားလေးလို ဆက်ဆံကြတယ်လို့ ဆိုတယ်။

နဂိုက ရင်းနှီးခင်မင်၊ ယုံကြည်လေးစားတတ်သူ လက်ရှိဆရာ
သမားဆိုရင် ဒီလူညစ်မိသားစုရှေ့မှာတစ်မျိုး နောက်ကွယ်တစ်မျိုးနဲ့
မျက်နှာနှစ်မျိုးထားနေတယ်။

မန်နေဂျာက ဒီခွေးချေးမိသားစုကြောင့် သူ့မှာ စိတ်ကျဝေဒနာတွေ မြင့်တက်လာရတဲ့အကြောင်းနဲ့ စိတ်တို စိတ်ဆတ်နေတဲ့အတွက် အစုစပ် တွေနဲ့ ဆက်ဆံရာမှာ အဆင်မပြေတော့ဘဲ သူ့ရဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဘဝတွေပါ ထိခိုက်လာတယ်လို့ဆိုတယ်။ ၇ နှစ်ကြာလုပ်ပြီးတော့ နောက်ဆုံး သူ ဒီစက်ရုံက အလုပ်ထွက်သွားတော့တယ်။ သိပ်များများမပျက်စီးမီ အခြား သူတွေလို နှစ်နှစ်နာနာ မခံရခင်မှာ အချိန်မီရုံကလေးပါပဲ။

ဒီအခြေအနေ ဘယ်လောက်ဆိုးသလဲလို့ ရောဂါစစ်ချက်၊ နောက် ထပ် မေးခွန်းတွေကို မြန်မြန်ဖြေကြည့်တဲ့အခါ ဒီအဖြစ်ရဲ့အရုပ်ဆိုးမှုက ကြာရှည်မြဲလာပြီး နှစ်နဲ့ချီဆိုးဝါးသထက် ဆိုးဝါးလာ (မေးခွန်း၂)လို့ လက်ရှိနှိပ်စက်နေတဲ့ ခွေးချေးဟာ ထပ်ကာထပ်ကာ စော်ကားလာရင် တော့ ယာယီမဟုတ်တော့ဘဲ “လက်မှတ်ရခွေးချေး” အဆင့်ကို (မေးခွန်း၃) ရောက်လာတယ်။ ဒါဟာ သင် တွန်းလှန်နိုင်တာထက် အများကြီး ပိုကဲလာလို့ သင်တအားခံရနိုင်တယ်။

လူတွေမှာငြင်းပယ်ဖို့ ဝေဝါးဝါးမပြတ်သားဖို့ စွမ်းရည်တွေက အမှတ်တရဖြစ်လောက်ပါတယ်။ ဒါတွေ ဘယ်လောက်ဆိုးဝါးကြောင်း သင်နားလည်လာရင် မန်နေဂျာလို ပိုလျင်မြန်ထိရောက်တဲ့ ခြေလှမ်းတွေ လှမ်းမိပြီး ဒီထက်နှစ်စောစော လွတ်မြောက်လာမှာပါပဲ။

သင့်ကိုယ်သင် ကျန်တဲ့မေးခွန်း ၅ ခု ဖြေကြည့်ပါ။ သင်ယုံရတဲ့ လူတွေစုမိလို့ သူတို့ရဲ့ ဘက်စုံအမြင်၊ အကြံဉာဏ်တွေ ရလိုက်နိုင်ပါသေး တယ်။

ဘယ်လောက်အထိ ဆိုးဝါးနိုင်သလဲ(ရောဂါစစ်ချက်မေးခွန်း ၆ ခု)

၁။ ခွေးချေးလို့ ပြောကြတဲ့သူတွေက ညစ်ထေးအောင် ဆက်ဆံစော်ကားလိုက်တာ (အခြားလူတွေလိုပဲ) ကို သင်ဘယ်လိုခံစားရသလဲ။

ဒီခွေးချေးတွေနဲ့ ရောထွေးဆက်ဆံမိတဲ့အတွင်း သင်ဟာ ဖိနှိပ်ခံရ၊ သိမ်ငယ်သွားအောင် စော်ကား၊ မလေးမစား အထင်သေးနှိမ်ပြီး စွမ်းအင်တွေ ပျက်သုဉ်းစေရင် သင်လက်ရာမြောက်တဲ့ ရှင်သန်ကျော်လွှားရေး စီမံကိန်းတစ်ရပ်နဲ့ စတင်တာက ပိုကောင်းတယ်။

၂။ ဒီအရုပ်ဆိုးမှု တည်တဲ့မြီမြီနေတာက ဘယ်လောက် ကြာဦးမှာလဲ။

ဒါက ရေတိုဆိုရင် သင်ခပ်မြန်မြန် ဘေးဖယ်ထားလို့ရမယ်။ တစ်နေ့ပြီးတစ်နေ့ အမြဲမပြတ် ဖိစီးနှိပ်စက်နေမယ်ဆိုရင်တော့ ပိုကြီးမားတဲ့ဂရုစိုက်မှုနဲ့ ကာကွယ်ရေး အတိုင်းအတာတွေ တိုးတက်လုပ်ရတော့မယ်။

၃။ သင်ပတ်သက်နေရတဲ့ ခွေးချေးက ယာယီအဖြစ်နဲ့လား အမြဲတမ်းလက်မှတ်ရ (လိုင်စင်ရ) ထားတဲ့ လူလား။

သင်ဆက်ဆံနေရသူက ယာယီခွေးချေးသာဆိုရင် သင်ကျော်သွားလိုက်ရုံပဲ။ ဒါပေမဲ့ သင်နဲ့ တခြားလူတွေ ဝိုင်းဝန်းပိတ်ဆို့ခံနေတာဟာ တစ်စုံတစ်ယောက် ခွေးချေးက တစ်ချိန်လုံး နှိပ်စက်နေတာဆိုရင်တော့ ပိုဂရုစိုက်မှုနဲ့ ကြိုတင်တွေးတော ချိန်ဆမှုတွေနဲ့ လုပ်ဖို့လိုတယ်။ သင်အန္တရာယ် ပိုကြီးကြီးရနိုင်ကြောင်း သတိထားပါ။

၄။ ဒါတစ်ဦးချင်းအရ လုပ်တာလား၊ စနစ်တကျ ရောဂါမျိုးလား။

သင်ဟာ ခွေးချေးတစ်ယောက်စ၊ နှစ်ယောက်စနဲ့ပဲ ပတ်သက်နေရရင် မြို့ပြလူသားတွေ ပင်လယ်ပြင်မှာ သင့်ကို ထောက်ပံ့ကူညီပေးမယ့်သူတွေ ရနိုင်သေးတယ်။ အဓိက အရဲစွန့်ရတဲ့ ဒုက္ခက ဒီရွံ့စရာကိစ္စက အမြဲတမ်းကပ်ရောဂါတစ်ခုလို ပျံ့နှံ့နေရင် နေ့စဉ်လိုလို ခွေးချေးရိပ်သာထဲ ရောက်နေရသလို ဖြစ်လိမ့်မယ်။ ကိုယ့်အတွက် မဟာမိတ်တွေ ဖြစ်နိုင်တာက ပိုနည်းနေပြီး ပိုထိခိုက်ခံစားရနိုင်တာတွေက လားရာပေါင်းစုံလာတော့မှာပဲ ဖြစ်တယ်။

၅။ ခွေးချေးတွေကို ကျော်ဖြတ်နိုင်မယ့် စွမ်းအားသင့်မှာ ဘယ်လောက်များများ ရှိသလဲ။

သင့်မှာ အဲဒီစွမ်းအားများများ ပိုရှိနေရင် သင့်မှာပဲ ရွေးချယ်နိုင်ခွင့်အတွဲတွေ ကျယ်ပြန့်နေလိမ့်မယ်။ ဒီအန္တရာယ်ကို အနိုင်သတ်ဖို့ ပိုလွယ်မယ်။ ဒါပေမဲ့ ယုံကြည်ချက် လွန်ကဲမနေဖို့ သတိထားပါ။ သင်က ချမ်းသာနေဦးတော့၊ သင် လိုချင်တာ ဘာမဆိုလုပ်နိုင်တယ်လို့ မဆိုလိုပါ။ သင့်ရဲ့စွမ်းအားတွေ ပိုနည်းနေရင် ထိခိုက်နိုင်ခြေ ဒုက္ခပိုများလာလို့ အားထုတ်မှု အပိုတွေနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ကာကွယ်ဖို့ မဟာမိတ်တွေ ထပ်ဖြည့်ရမယ်။

၆။ သင်အမှန်တကယ် ထိခိုက်နစ်နာနေရတာ ဘယ်လောက်များသလဲ။

ဒါက အောက်ခြေပိုင်းပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ သင့်ကို ဖိနှိပ်၊ အထင်သေး

စွမ်းအင်တွေ ပျက်သုဉ်းစေမယ့် လူညစ်တွေနဲ့ ပတ်သက်လာမှုက သိပ်များလွန်းရင်တော့ သင်တစ်စုံတစ်ရာကို အခုကတည်းက အရေးတယူ ဆောင်ရွက်ရတော့မှာပါပဲ။

၂။ ဒီအရပ်ဆိုးမှု တည်တံ့မြဲမြံနေတာက ဘယ်လောက်ကြာဦးမှာလဲ။

ရိုင်းစိုင်းတဲ့သူစိမ်းတွေကို ယေးတက္ကသိုလ်က လူမှုရေးဗေဒပညာရှင် “ဖီးလစ်စမစ်” နဲ့ အပေါင်းပါတွေ လေ့လာတဲ့အခါ ဈေးဝယ်စင်တာ တစ်ခုမှာ ဒရိုင်ဘာတစ်ယောက် ကားရပ်နားနေရာ အလှခံရတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရန်ဖြစ်အချင်းများရတယ်။ ဒီကိစ္စက ရက်ပေါင်းလပေါင်းများစွာ ကြာသွားတယ်။ “ယေဘုယျ တခြားလူတွေလို အခက်တွေ့နိုင်တာတွေ” ကို ပိုသည်းခံ ပိုယဉ်ကျေးပြနိုင်မလားဆိုတဲ့ အတိုင်းအတာက စကားပြောပါလိမ့်မယ်။

ဥပမာ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၂ ရက်မှာ CNN သတင်းဌာနမှ “ဒွန်လီနွမ်” က စားသောက်ဆိုင်က အသိတချို့နဲ့ အသားအရောင်ခွဲခြားချိုးနှိမ်မှု အပြောအဆိုတွေအကြောင်း တီဗီမှာအသံလွှင့်တဲ့အခါ အာဖရိက အမေရိကန်ကပြား လူမည်းအုပ်စုတစ်စုနဲ့ (ကျန်လူတွေက ကော့ကေးဆပ်တောင်ပေါ်သားတွေ) လူသတ်မှုတစ်ခုအကြောင်း ပြောကြတယ်။ ဒါးလပ်စ်က လက်ဖြောင့်သေနတ်သမား အာဖရိက အမေရိကန် လူမည်းကပြားက သေနတ်နဲ့ သောင်းကျန်းပစ်ခတ်လို့ ရဲငါးယောက် သေဆုံးသွားပြီး ကျန်အရာရှိခုနစ်ဦး ဒဏ်ရာအသီးသီးရကုန်ကြရတယ်။ သေဆုံးရတဲ့သားကောင်က ကော့ကေးဆပ်တောင် မင်းသားဖြစ်ပြီး လက်ဖြောင့်သေနတ်သမားလူရမ်းကားက လူမည်းကပြားပါ။ လီနွမ်က လူဖြူတစ်ယောက်ကို စားပွဲပေါ်က လူမည်းတွေကို “နစ်ဂါတွေအနေနဲ့ ခင်ဗျားတို့ ဘယ်လိုခံစားရသလဲ” လို့ မေးတယ်လို့ ပြောတယ်။ ရုတ်တရက် လူမည်း

အုပ်စုက ဒေါသထွက်သွားပြီး သူတို့ကို Nigger လို့ ခေါ်ရကောင်းလား လို့ အသားအရောင်ခွဲခြားတယ်လို့ စွပ်စွဲပြီး ပြန်တောင်းပန်ဖို့ တောင်းဆို ပွဲကြမ်းပါတော့တယ်။ အသားအရောင်ကိစ္စက ဆတ်ဆတ်ထိမခံပါလား လို့ နားလည်သွားရတော့တယ်။ လူမျိုးရေးချိုးနှိမ်မှု ဒဏ်ရာဒဏ်ချက် တွေက နှစ်ရာစုကြာလှပြီ။ ဒီအရပ်ဆိုးမှု ကာလရှည်ကြာမှုက တုန်လှုပ် ချောက်ချားစရာတွေ တွေ့ကြုံရမှုရဲ့ အလျားအနံ့၊ နက်ရှိုင်းမှုတွေ ပါဝင် နေတယ်။ လူတွေက ဒီနာကြည်းဖွယ်ရာတွေကို ငြင်းကြခုံကြ၊ အခြေ အတင်ဆွေးနွေးကြနဲ့ သူတို့ကို ခြောက်လှန့်နေတဲ့တိုင်အောင် စိတ် လှုပ်ရှားမှု အပျက်အစီးတွေကတော့ ပြီးသွားရိုးထုံးစံမရှိပါဘူး။

၃။ သင်ပတ်သက်နေတဲ့ ခွေးချေးက ယာယီအဖြစ်နဲ့လား လက်မှတ်လိုင်စင်ရထားသူလား။

"The No Asshole Rule" စာအုပ်မှာ ကျွန်တော်ရေးခဲ့သလို "လက်မှတ်ရခွေးချေးအဖြစ် အရည်အချင်းပြည့်ဖို့က ဝေးကွာအခက်သား ပဲ။ လူတစ်ယောက်ဟာ အမြဲထာဝရ အခင်းအကျင်းနဲ့ ဒါကိုလုပ်ဖို့လို တယ်။ ဒီလိုလုပ်ခဲ့တဲ့ သမိုင်းကြောင်းလည်း ရှိရဦးမယ်။"

သင် တကယ်လို့ ယာယီခွေးချေးလောက်နဲ့ပဲ ပတ်သက်ခဲ့ရင် သူက အခြားသူတွေအပေါ် နွေးထွေးစွာ လေးစားမှုရှိဖူးတာတွေတောင် တွေ့နိုင်လို့ သူ့အပေါ် အရေးတယူ လုပ်စရာမလို၊ ဘာမှ ပြန်ပြောမနေဘဲ နေရာက ထွက်သွားနိုင်ပါတယ်။

နှစ်များစွာတုန်းက ကျွန်တော်နဲ့ မက်ဆာချူးဆက်နည်းပညာ တက္ကသိုလ်က ဘောဂဗေဒပညာရှင် "ဘော့ပ်ဂစ်ဘွန်စ်" နဲ့အတူ နေ့လယ်စာစားရင်း စကားပြောဖြစ်ကြတယ်။ ကျွန်တော်က စိတ်ပညာ ရှင်ဖြစ်ပြီး ဘောဂဗေဒကို မကြိုက်ကြောင်း ဝန်ခံပါတယ်။ (ဘောဂဗေဒ လိုက်စားတဲ့သူတွေကို တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်သူ၊ လောဘကြီးသူလို့

လေ့လာချက်များစွာက ပြနေတယ်။) အဲဒီနေ့က ကျွန်တော်က နှုတ်ကျံသွားတယ်။ “ဘော့ပံ ဘောဂဗေဒပညာရှင်တွေအများစုဟာ တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်တဲ့ ခွေးချေးတွေပဲ” လို့ ပြောလိုက်တယ်။ ဘော့ပံကိုယ်တိုင် ဘောဂဗေဒပညာရှင်ဖြစ်နေတာကို ကျွန်တော် အားနာရကောင်းမှန်းမသိခဲ့ဘူး။ ဘော့ပံက ကြင်နာတတ်တဲ့သူပါ။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ပြင်းထန်တဲ့ မှတ်ချက်ကို ဘာမှတုံ့ပြန်ငြင်းခုံမနေပါဘူး။ စိတ်လည်း ဆိုးမသွားဘူး။ ကျွန်တော့်ကို တစ်ချက် ပြီးလိုက်ပြီး ညင်ညင်သာသာ ပြန်ပြောတာက ကျွန်တော့်ရဲ့ လူမမည်သမီးလေး ‘အိမ်’ နဲ့ ညက အဆင်မပြေဘူး ထင်တယ်လို့ပြောတယ်။ ဟုတ်ပါရဲ့။ ညက တစ်ညလုံး ‘အိမ်’ ကလေးဖျားနေလို့အိပ်မရခဲ့ဘူး။ ကျွန်တော် ချက်ချင်းပဲ ဘော့ပံကို ပြန်တောင်းပန်လိုက်ရတယ်။

ထိုနေ့က ကျွန်တော်က တဒဂ်ခွေးချေးဖြစ်သွားခဲ့တယ်။

တစ်ခါတစ်ရံမှာ ယာယီခွေးချေးလို လုပ်မိတာက လက်အောက်ခံ လုပ်ဆောင်ချက်တွေမှာ တိုးတက်စေသေးတယ်။

အားကစားနည်းပြဆရာတွေက အသင်းသားတွေရဲ့ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မှု စွမ်းရည်တွေ တိုးတက်စေဖို့ မောင်းတင်ပေးရတဲ့အခါမှာ အပြောအဆို ကြမ်းတမ်းတာတွေ ရှိမှာပဲ။ ဒါတဒဂ်ခွေးချေးလို ပြုမူတာပါပဲ။ အသင်းသားတွေ လက်စွမ်းခြေစွမ်းတွေ တက်လာစေဖို့ ဖြစ်တယ်။

ဒါပေမဲ့အမြဲတစေ ခက်ထန်နေမယ်၊ အများကိုဖိအားပေး၊ မလေးမစား စွမ်းအင်တွေ ပျက်သုဉ်းစေမယ်ဆိုရင် မလိုအပ်တဲ့ ထာဝရရိုင်းစိုင်း ခက်ထန်မှုတွေကြောင့် လက်မှတ်ရ ခွေးချေးလို့ သတ်မှတ်ခံရလိမ့်မယ်။

ဥပမာ အမေရိကန်ရေတပ်က ကပ္ပတိန် “ဟိုးလီးဂရပ်ဖ်” က သူမရဲ့တပ်သားတွေ “အဆင့်အတန်း သိပ်မြင့်မားရေး” ကို ဇောင်းပေးတတ်တယ်။ ၂၀၁၀ မတ်လမှာ “တယ်လီဂရပ်” ရဲ့ အစီရင်ခံစာမှာ

သူမရဲ့ ပင်မအမိန့်ပေးမှု၊ ထိတ်လန့်ဖွယ်ဆုံးဖြတ်ချက် ခိုင်မာမှုတို့ကြောင့် “မာကျောသူ”၊ “တောက်ပတဲ့ ရေကြောင်းသမ” လို့ ခေါ်ထားတယ်။ ဂရပ်က အမေရိကန် ရေတပ်ခရူဇာသင်္ဘောကို တာဝန်ယူရသူ ပထမဆုံး အမေရိကန်အမျိုးသမီးဖြစ်တယ်။ တန်ချိန် ၉၆၀၀ ရှိ USS Cowpens ရဲ့ ဦးစီးချုပ်ဖြစ်တယ်။ ထိပ်ပိုင်းစုံစမ်းစစ်ဆေးရေး ဝင်လာတဲ့အထိပါပဲ။

US Navy စူးစမ်းစစ်ဆေးရေးက တွေ့ရှိလာတာတွေက သူမရဲ့ တာဝန်သက်တမ်း ၇ နှစ်လုံးမှာ သူမက “ကောက်ကျစ်တဲ့ လုပ်ရပ် ဆိုးတွေ” လုပ်ခဲ့တယ်လို့ ဆိုတယ်။ သင်္ဘောသားတွေက သူမနောက်ကွယ်မှာ “ပင်လယ်စုန်းမ” ရယ်လို့ “ကြောက်စရာဟိုးလီ” (H.H) ရယ်လို့ ခေါ်တတ်ကြတယ်။ ၃၆ ယောက်ကို အင်တာဗျူးမေးပြီး သိရတာတွေ ပါပဲ။ သူမက တစ်ဖက်သားကို သေးသိမ်သွားစေ၊ အရှက်ကွဲစေအောင် နှုတ်အားဖြင့် ဖော်ကားတတ်ကြောင်း လူတွေအပြောများကြတယ်။ “မင်းတို့ရဲ့ဘုရားက ရှုတ်ချတဲ့ သဘောထားဆိုးတွေကို ချေးလို ကော်ထုတ်ပစ်ကြ” ဆိုတဲ့ အပြောမျိုးတွေပါ။ သူမက သူ့စကားတွေက ဘယ်သူ့ကိုမှ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ ထိခိုက်နစ်နာစေလိုတာ မရှိဘူးလို့ ချေပတယ်။

ကံမကောင်းလှစွာ ကပ္ပတိန်ဂရပ်က သူ့နောက်လိုက်တွေ သူမကို ကြောက်ရွံ့စက်ဆုပ်မိတာတွေပဲ ဖန်တီးမိတယ်။ သတ္တိ၊ ကျွမ်းကျင်မှု၊ ယုံကြည်မှုတွေ တက်လာစေဖို့ သူမရဲ့ရည်စူးချက်တွေ သဲထဲရေသွန် အလဟဿဖြစ်ရတယ်။

လိုအပ်တဲ့ ခက်မာမှုအတွက် မလိုအပ်တဲ့ ကောက်ကျစ်မှုကို လွဲမှား ယူမိတဲ့ လက်မှတ်ရ ခွေးချေးတွေက ဒီဒုက္ခရောက်ပုံပြင်တွေ ခင်းကျင်း လာတဲ့အခါ သူတို့ရဲ့အကုသိုလ် ဒုစရိုက်တွေ ပေါ်ထွန်းလာတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်ပဲ ထိခိုက်ပျက်စီးစေတော့တယ်။

၄။ ဒါက တစ်ဦးချင်းအရလုပ်တာလား၊ စနစ်တကျဖြစ်လာတဲ့ ရောဂါမျိုးပဲလား။

ဥရောပက ပါမောက္ခတစ်ယောက်က ကျွန်တော့်ကိုပြောတယ်။ “ကျွန်တော့်တက္ကသိုလ်က ခွေးချေးတွေရဲ့ လေဆိပ်လိုဖြစ်နေပြီး မိနစ်တိုင်းမှာ သူတို့တွေပဲ ဆိုက်ကပ်လာနေကြတယ်”။ သူပြောပြချက်အရ သူ့အတွက် ပြဿနာကြီးတစ်ခုက ရိုင်းစိုင်းမောက်မာ၊ တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်တဲ့ အဖွဲ့ဝင်တွေပဲ သူ့တက္ကသိုလ်မှာ အလုပ်လာလုပ်ကြတယ်လို့ ဆိုတယ်။ ခွေးချေးတွေက ယုန်တွေ မွေးသလိုပဲ ပေါက်ဖွားလာနေတာ စိတ်ပညာရှင်တွေပြောတဲ့ အမွေးအတောင်တူတဲ့ငှက်တွေ အတူတူစုပုံကြတယ်ဆိုသလိုပါပဲ။ “ရောဘတ်ကော်ဒီနီ” က သူ့ရဲ့ ဂန္ထဝင်စာအုပ် "Influence: The Psychology of Persuasion" မှာ “အမွေးအတောင်အတူတူ ငှက်တွေက ဆန့်ကျင်ဘက်တွေကို ဆွဲဆောင်နေတယ်” လို့ ဆိုထားတယ်။ ဥရောပပါမောက္ခဖော်ပြတဲ့ ခွေးချေးစက်ရုံမှာ ဈေးကွက်မန်နေဂျာ တစ်ယောက်က ၇ နှစ်ကြာ လုပ်စဉ်မှာ ဒီလို လူညစ်ပတ်တွေ ချည်းပဲ ဝင်လုပ်ကြတယ်လို့ ဆိုတယ်။

စိတ်လှုပ်ရှားမှုတွေက ကူးစက်တတ်တဲ့ သဘောရှိတယ်။ ဆိုးဝါးတဲ့ အမူအရာ၊ စော်ကားမှု၊ ရိုင်းစိုင်းမှု၊ အဖျက်သဘောတွေက တောမီးလို ပြန့်နေတယ်။ ဥပမာ ဘေလာတက္ကသိုလ်က “အင်မီလီဟန်းတား” တက္ကဆပ်တက္ကသိုလ်က “လီဆာပင်နေး” တို့ ဖောက်သည်တွေရဲ့ တုံ့ပြန်ချက်တွေ လေ့လာရာမှာ ရိုင်းစိုင်းတာ၊ ကျယ်ကျယ်လောင်လောင် ပြောဆိုတရားလွန်တောင်းဆိုပြခိုင်းတာတွေကို အစားအသောက်ဝန်ဆောင်မှုဝန်ထမ်းတွေ ၄၃၈ ယောက်မှာ တွေ့ရတယ်လို့ဆိုတယ်။ ဒီဝန်ထမ်းတွေက ရိုင်းစိုင်းမှုနည်းမျိုးစုံလုပ်ရာမှာ စားသုံးသူတွေကို လိမ်ညာမုသားတွေပြော၊ ကွယ်ရာမှာ မဟုတ်တဲ့အတင်းအဖျင်းတွေချ၊ ကြာရှည်စောင့်ဆိုင်းရအောင်လုပ်၊ လျစ်လျူရှုနဲ့ ဒီအဆိုးမြင်တရားလွန် ပြုမူချက်တွေက

သုတေသနသမားပြောတဲ့ “ကျွန်တော့်စွပ်ပြုတ်ဟင်းထဲ စားပွဲထိုးရဲ့ တံတွေးတွေ ထွေးထားသလို” ပါပဲ။ ဒီလို ရန်စစ်ကားမှု၊ မလေးမစား မှုတွေက ပုန်းကွယ်စရာနေရာမရှိ၊ နေရာအနှံ့ပေါ်ပေါ်ထင်ထင်ပါပဲ။

ဒီပြင်းထန်ကူးစက်နေတဲ့ ခွေးချေးပြဿနာတွေ စနစ်တကျ ဖြစ် ပေါ်နေလို့ အန္တရာယ်ပိုကြီးလာ၊ ဒီရွံရှာမှုကို တွန်းလှန်ဖို့ ပိုခက်ခဲလာ တယ်။

၅။ ခွေးချေးတွေ ကျော်ဖြတ်နိုင်တဲ့စွမ်းအား သင့်မှာ ဘယ်လောက်များများရှိသလဲ။

ဗိုလ်ကျသူက တစ်ကိုယ်တော်တည်း မဟာမိတ်မရှိ၊ သင်နဲ့ တခြား လူနဲ့ နှိုင်းစာရင် စွမ်းအားပို နည်းနည်းပဲရှိနေရင် သူတို့က ကြီးမားတဲ့ ခြိမ်းခြောက်ချက် မဟုတ်တော့ဘူး။

ဆန်ဖရန်စစ္စကိုက လှပကြည့်ကောင်းတဲ့ ဘေ့စ်ဘောကစားကွင်း မှာ အိမ်ရှင်အသင်း “ဘီလူးကြီး” ရဲ့ ပွဲကြီးပွဲကောင်းတစ်ပွဲ မနှစ်က ကြည့်ခဲ့ရတယ်။ ပွဲကြည့်စင်မှာ ကျွန်တော့်ရှေ့အောက်က ထိုင်ခုံလစ်လပ် နေတာက နေရာပိုင်ရှင်တွေ ခဏတစ်ဖြုတ်ထွက်သွားကြလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ဘက်ဈေးပေါ်တဲ့ နေရာက ပရိသတ်ဝါသနာအိုးတချို့ အဲဒီနေရာ ကို လာထိုင်ကြတယ်။ လူတစ်ယောက် မိန်းမနဲ့ကလေးပါခေါ်လာပြီး ထိုင်တယ်။ ဘီလူးအသင်း ဧည့်သည်နေရာချထားရေး ဝန်ထမ်းတွေက ဒီနေရာမှာ မူလပိုင်ရှင်ပြန်လာမှာမို့ ဖယ်ပေးဖို့ မေတ္တာရပ်ခံလာတယ်။ ကံဆိုးသွားတာက အဖေဖြစ်သူက မိန်းမနဲ့သမီးရှေ့မှာ နေရာဖယ်ခိုင်းရ မလားလို့ စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုးစော်ကားတဲ့ စကားတွေနဲ့ အော်ပါတော့တယ်။ ဇနီးလုပ်သူက ဘာမှမပြောဘဲ သမီးကိုဆွဲပြီး ချက်ချင်းနေရာ ဖယ်ပေး လိုက်ပါတယ်။ ဝန်ထမ်းက မှန်နေတာကိုး။ ၅ မိနစ်ကြာတော့ မူလပိုင်ရှင် တွေ ပြန်လာထိုင်တာမို့ ထိုလူလည်း လက်လျှော့အရှုံးပေးပြီး အပေါ်ပြန်

တက်လာရတယ်။ နောက်ဘက်က ပရိသတ်တချို့ သူ့ကို လှောင်ကြတာ ပေါ့လေ။ သူ့ကျွန်တော့်ဘေးနားရောက်တော့ “ကျွန်တော် ဒီနေရာမှာ ခွေးချေးတော့ မဟုတ်ပါဘူး” လို့ ကျွန်တော့်ကို တိုင်တည်တယ်။ ကျွန်တော် ဘာမှပြန်မပြောလိုက်ပါဘူး။ သူ့အာဏာမဲ့သွားတာ သူလည်း အသိသာကြီးပဲ။ လူတိုင်း သူ့ကို ဆန့်ကျင်နေကြတယ်။ ဘီလူးအသင်း ရော ပွဲကြည့်ပရိသတ်နဲ့ သူ့မိန်းမတောင် သူ့ကိုမထောက်ခံဘူး။

ဥပမာ "The Fire From Within" ရဲ့ “စာရေးဆရာနဲ့ မနုဿဗေဒ ပညာရှင်” ကားလို့ ကပ်စတာနဲ့ဒါ ဖော်ပြတဲ့စကားအတိုင်း “သာမန် မင်းဆိုးမင်းညစ်ကလေး” ပါပဲ။ သူတို့အာဏာက ကန့်သတ်ချက်ရှိတာမို့ စိတ်ငယ်ပြီး ဂရုမစိုက်တဲ့ လူနည်းနည်းအပေါ်မှာ ကျဉ်းမြောင်းတဲ့ အနေ အထားနဲ့ မဖြစ်စလောက်အာဏာလေးပဲ ပြတတ်တယ်။

ကယ်လီဖိုးနီးယားတောင်ပိုင်းတက္ကသိုလ်က “နာသန်နာအယ် ဖတ်” က သူ့အပေါင်းအသင်းတွေနဲ့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတွေရဲ့ စော်ကားတတ်မှုကို စမ်းသပ်ချက်တစ်ခုလုပ်တယ်။ သုတေသနသမား တွေက ကျောင်းသားအချို့ကို “လုပ်သားတွေ” လို့ တံဆိပ်ကပ်ကြတယ်။ သူတို့ရဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်အခန်းကဏ္ဍက သာမန်မျှသာပဲလို့ ပြောထား တယ်။ ဒီတော့ အပေါင်းအသင်း တခြားကျောင်းသားတွေက “ဒီလုပ် သားတွေ” ကို အထင်သေးစိတ်နဲ့ ငဲ့ကြည့်ကြပြီး မလေးစားကြဘူး။

အခြားကျောင်းသားတစ်အုပ်စုကိုတော့ “အယူအဆ ထုတ်လုပ် သူတွေ” လို့ သတ်မှတ်ထားပြီး သူတို့လုပ်ဆောင်မှုတွေကို အရေးတကြီး ကိစ္စတွေလို့ သဘောထားတဲ့အတွက် ကျောင်းသားတွေက အထင်ကြီး လေးစားကြတယ်။

ဒီအုပ်စု ၂ မျိုးစလုံးက ကျောင်းသားတွေကို ဘယ် “ကွင်း” ထဲကို ဝင်မလဲလို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် နိမိတ်ဖတ်မေးခိုင်းတယ်။ ရလဒ်က ဘာလဲ။

နိမ့်ကျတဲ့ “လုပ်သား” တွေက သူတို့နဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်ထဲက အစုစပ်တွေ နောင်တရစေဖို့ ပိုအဓိပ္ပာယ်နိမ့်ကျတဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်တွေပဲ လုပ်ဖို့ ရွေးကြတယ်။

စီလီကွန်ဗဲလေးက CEO အငြိမ်းစား လူဟောင်းတစ်ယောက်က မျက်နှာထားနှစ်ခွနဲ့ လူမှုရေးအရ လှိုက်စားတတ်သူတွေရဲ့ အန္တရာယ် တွေကို လေ့လာကြည့်တယ်။ လက်အောက်က ဝန်ထမ်းတွေက အား ကောင်းတဲ့ အယူအဆတွေနဲ့ သူ့ကို ဝေဖန်လာကြတော့ ဝေဖန်လာသူတွေ တစ်ကိုယ်ကောင်းမဆန်သရွေ့၊ အရူးအမူးမဖြစ်သေးသရွေ့ သူက စိတ် မပူပန်ဘူး။ အပြန်အလှန် ပြောဆိုငြင်းခုံရတာ ပူထူနေပေမဲ့ အူလှိုက် သည်းလှိုက် တောင်းပန်စကားဆိုလိုက်တာနဲ့ အပြန်အလှန် လေးစားမှု ရှိထားလို့ သွေးအေးပြေလည်သွားရတာပါပဲ။

သူ့အတွက် အန္တရာယ်အကြီးမားဆုံးပေးနေတဲ့ ဝန်ထမ်းကတော့ “ကျိတ်ပြုံးလှောင်ရယ်နေတတ်တဲ့ ခွေးချေးနှစ်ခွဆိတ်လစီ” တွေပါပဲ။ သူတို့က သင့်ကို ရှေ့တင်ခေါင်းညိတ်ပြုံးပြနေတတ်ပြီး သဘောတူ သယောင် သင့်ကို မြှောက်ပင့်ပြောတတ်ပေမဲ့ သင့်ကိုရော ကုမ္ပဏီကိုပါ နောက်ကျောကို ဓားနဲ့ထိုးတတ်တယ်။

မျက်နှာနှစ်ဖက်ခွ ခွေးချေးတွေက သင့်အယူအဆနဲ့ သင်လုပ်တဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တိုင်းကို စိတ်အားထက်သန် သဘောတူသယောင် ခေါင်း ညိတ်တတ်ပေမဲ့ သင့်ကွယ်ရာမှာ ခိုင်းတဲ့တာဝန်တွေကို ခေါက်ထားချောင် ထိုးလေ့ရှိတယ်။ သင့်ကွယ်ရာမှာ သင့်ကို အပုပ်ချကဲ့ရဲ့ မဟုတ်တမ်း တရားတွေ ပြောသေးတယ်။

၆။ သင် အမှန်တကယ်ထိခိုက်နှစ်နာနေရတာ ဘယ်လောက်များသလဲ။

ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ဖောက်သည်တွေ၊ အပေါင်းပါတွေ၊ ဘော့စ်ဆရာ

သမားတွေ၊ နည်းပြဆရာတွေ၊ ကျောင်းသားတွေနဲ့ သူစိမ်းတွေအပေါ် သေးသိမ်အောင် စော်ကားတာတွေက “ယေဘုယျအားဖြင့် သင့်တင့်ရုံ လောက်ပဲ” ဆိုရင်တော့ ကာကွယ်ရေးအတိုင်းအတာတွေ လွယ်ကူနိုင် တယ်။ ချက်ချင်းအရေးပေါ် အလွန်အကျွံ အရေးတယူလုပ်ဖို့ မလိုသေး ပါဘူး။ ဒါမှမဟုတ်ဘဲ အမြဲတစေဒုက္ခပေးနေ၊ ဖျားနာစေတဲ့အထိ နှိပ်စက်နေရင်တော့ ပိုပြီး အလွန်အကျွံအရေးယူကာကွယ်သွားရမှာပါပဲ။

ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းမ “ဘက်ကီမာဂေါ့တာ” က ဝက်စ်ပွိုင့်က အမေရိကန်ကြည်းတပ် အကယ်ဒမီကျောင်းလာစ ကြည်းတပ်ရဲ့ ပထမ ဆုံးနှစ် စတုတ္ထတန်းကေဒါတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဒါ လွန်ခဲ့တဲ့အနှစ် ၂၀ ကပါ။ ဒီတုန်းက သူမက အထက်အရာရှိမှန်သမျှ ရိုရိုသေသေ နှုတ်ခွန်း ဆက်လေ့ရှိပြီး လက်တိုလက်တောင်း အောက်ခြေသိမ်း လုပ်စရာရှိတာ တွေ အပင်ပန်းခံလုပ်ပေးတတ်တယ်။ အရာရှိတွေရဲ့ အခန်းတွေ သန့်ရှင်း ပေး၊ ခြေအိတ်လက်အိတ်တွေအစ သပ်သပ်ရပ်ရပ် ထားပေးတယ်။ သူတို့က အော်ဟစ်ငေါက်ငမ်းတာမှန်သမျှ ပြန်မတုံ့ပြန်ဘဲ သည်းခံနေ တယ်။

ဘက်ကီရဲ့ ပထမလုပ်သက်နှစ်နှစ်လုံး အထက်တန်းစား ကေဒါတွေရဲ့ မောက်မောက်မာမာ၊ ရိုင်းစိုင်းစွာ စော်ကားမှုတွေက တစ်နေ့ ပြီးစုပုံလာတာမို့ စနစ်တကျလုပ်တာတွေ ဖြစ်လာတယ်။ သူမမှာ ဘာအာဏာမှမရှိဘူး။ ဒီဒဏ်ရာဒဏ်ချက်တွေနဲ့ သူမဝိညာဉ်ကို ရောင် ကိုင်းစေမယ့်အစား သူမကို နှိပ်စက်သူတွေကို ဘယ်လိုပျော်အောင် ဖန်တီးရမလဲဆိုတာကို အာရုံစိုက်ထားလိုက်တယ်။ လာမယ့်အခန်း (၅) “သင့်ဝိညာဉ်ကို ကာကွယ်သွားမယ့် စိတ်လှည့်စားချက်” မှာ ကျွန်တော် ဒီနည်းတွေကို အသေးစိတ် ဆွေးနွေးထားတယ်။ ဒီစိတ်လှည့်စားချက် တွေ ဘက်ကီသုံးတတ်လို့ ဝက်စ်ပွိုင့်ရဲ့ ပထမနှစ်ကို ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ရုံမက

အခု အထူးအော်ပရေးရှင်းအရာရှိအဖြစ် အောင်မြင်တဲ့ ကြည်းတပ်ရဲမေ ဖြစ်နေပါပြီ။

ယုံကြည်ချက်ရှိပါစေ၊ ဒါပေမဲ့ သိပ်တော့မသေချာ။

ခွေးချေးတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရုတ်ခြည်းမြန်မြန် စီရင်ချက်မချဖို့ တိုက်တွန်းခဲ့တယ်။ ယုံကြည်ချက် ပိုကဲသွားမယ့် အန္တရာယ်ကို ကြိုတင် သတိပေးလိုပါတယ်။ ရောင်းအကောင်းဆုံးစာအုပ် “အပေးနဲ့အယူ” (Give and Take) ကို ရေးခဲ့သူ “ဌာတန်” ပါမောက္ခ “အဒမ်ဂရန့်” ဆီကငှားတဲ့ သင်ခန်းစာအရ ခွေးချေးတွေကျော်ဖြတ်ရှင်သန်ရေး လမ်း ညွှန်ပြဿနာကို စမတ်ကျစေဖို့ လမ်းနှစ်သွယ်တော့ လုပ်ရလိမ့်မယ်။ ကမ်းလှမ်းတဲ့နေရာမှာ အကူအညီပါတောင်းရလိမ့်မယ်။ ပြဿနာတွေ တက်တဲ့ပစ်မှတ်တွေကို အကူအညီပေးရင်းနဲ့ ဒုက္ခပေးတဲ့လူညစ်တွေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ မျက်မြင်သက်သေတွေကို ဖမ်းဆုပ်ဖို့ ကြိုးစားပြီး သင့် ကိုယ်ပိုင်ဘဝထဲ မြို့ပြမဆန်တဲ့ မလိုတမာ ကောက်ကျစ်မှုတွေကို တိုက်ပွဲ ဝင်ဖို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် တပ်ဆင်သွားရလိမ့်မယ်။

မူလလက်ဟောင်းသင်ခန်းစာတွေက သင့်အတွက် အကူအညီ ရနိုင်သေးတဲ့အတွက် အောက်ခြေလိုင်းအဖြစ် သုံးသွားရမှာပါပဲ။ “အယ်လီနာရဲ့စမဲ့” ရဲ့ စကားတစ်ခွန်းကို မှတ်ထားရမယ်။ “အခြား သူတွေရဲ့ အမှားတွေကို လေ့လာသင်ခန်းစာယူပါ။ ဒါတွေအားလုံး သင့် ဘာသာလုပ်ဖို့ရာ သင်လုံလောက်အောင် အသက်မရှည်နိုင်ဘူးလေ”

နောက်ဆုံးတော့ သွက်ချာပါဒလိုက်နေတဲ့ သံသယနဲ့ မရပ်မနား လုပ်နေရမှာတွေကြားက ချိန်ကိုက်ဖို့ အကောင်းဆုံးလမ်းက ရော့ခီဂီတ ကြယ်ပွင့် “တွမ်ပက်တီ” ရဲ့ “ကျက်သရေတွေ ချွေတာစုဆောင်းရေး” ထဲမှာ ပြောသွားတဲ့ “သင် ယုံကြည်ချက်ရှိပါ။ ဒါပေမဲ့ အမှန်တော့ မသေချာပါဘူး” စကားလိုပါပဲ။ ၂၀၁၀ က ဟားဗတ်စီးပွားရေးရီဗျူး

စာစောင်ဝက်ဆိုဒ်မှာ ကျွန်တော်ရေးခဲ့တဲ့ အဖွဲ့အစည်းရေးရာ စိတ်ပညာ ရှင် (ကျွန်တော့်ရဲ့ အသိဉာဏ်သူရဲကောင်း) “ကားဝိတ်ခံ” ရဲ့ စကားကို ကိုးကားရမှာပါပဲ။

“သူတို့ယုံကြည်ချက်၊ စွဲချက်တွေပေါ်မှာလုပ်ဖို့ သတ္တိရှိရမယ်။ တစ်ချိန်တည်းမှာ ယင်းတို့မှားနိုင်ကြောင်း နားလည်ဖို့ နှိမ့်ချထားရပြီး ပိုကောင်းတဲ့ သတင်းထူးရလာတဲ့အခါ ယုံကြည်မှုနဲ့ လုပ်ရပ်တွေပြောင်းဖို့ ပြင်ဆင်ထားရမယ်”

(၃)

အကျပ်အတည်းထဲမှ ရှင်းလင်းရှောင်ထွက်ရေး

နုတ်ထွက်ခြင်းကို ကျွန်တော် ယုံကြည်တယ်။

အမေရိကန်ဘာလုံးနာမည်ကျော် “ဗင့်လွန်ဘာဒီ” ရဲ့ “အောင်နိုင်သူတွေက ဘယ်တော့မှ နုတ်မထွက်ဘူး။ နုတ်ထွက်သူတွေက မအောင်နိုင်ကြဘူး” ဆိုတဲ့ စကားက မှားတယ်။

အိုင်ဝါမှာ အခြေစိုက်တဲ့ QC မတ်စတိုးဆိုင်တွဲမှာ ငွေကိုင်စာရေးမလေး “မစ်စကီရဲ့စကီး” အကြောင်း စဉ်းစားကြည့်ရအောင်။ QC မတ်ပိုင်ရှင် “ဝီလျံအန်း” က “နောက်ထပ် ဘယ်သူ အလုပ်ထွက်ရမလဲလို့ နိမိတ်ဖတ်လောင်းကြရအောင်။ ထွက်သူကို ဒေါ်လာ ၁၀ ဆုချမယ်” လို့ ကြေညာလိုက်တယ်။ “ရဲ့စကီး” နဲ့ အခြားဝန်ထမ်းများစွာ နုတ်ထွက်ကြတယ်။ ကုမ္ပဏီရဲ့ မှတ်တမ်းအရ ဒီပြိုင်ပွဲက နောက်ပြောင်တာ မဟုတ်ဘူး။ အတည်ပေါက်လုပ်တာပါ။ “ဒါက အဆင့်အတန်းလျော့ချတာပါ။ ကျွန်မတို့ ကိုယ့်အချင်းချင်း ပြန်ကြည့်ပြီး အိုကေပဲလေ၊ ထွက်ကြတာပေါ့။ ဖြစ်ကုန်ကြတယ်” လို့ သူမက "Des Moines Register" ကို

၂၀၁၁ အောက်တိုဘာမှာ ပြန်ပြောပြခဲ့တယ်။ QC Mart ရဲ့ အခြား ဝန်ထမ်းတွေလည်း ဒီလိုလုပ်တာကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကန့်ကွက်လွှာရေး တင်ကြတယ်။ ရှဲစကီးက အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ဖို့ အကျိုးကို လျှောက်ထား တဲ့အခါပိုင်ရှင်ကြီး “အန်း” က သူမက သူ့ဟာသူထွက်တာ၊ သူကထုတ် ပစ်တာမဟုတ်ဘူးလို့ စိန်ခေါ်ရှင်းလိုက်သေးတယ်။ တရားသူကြီး “ဆူဆန်ဘက်ကာမန်” က ရှဲစကီးကို ထွက်တဲ့အပေါ် ဆုချလိုက်တယ်။ “အန်း” က “အလုပ်ခွင်ပတ်ဝန်းကျင်ကို ရန်လိုမှုဖန်တီးတာ” ကြောင့်ပဲလို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။

နုတ်ထွက်ခြင်းဟာ လက်မှတ်ရ လူညစ်တွေက လူတွေကို ကြော် ချက်ပြုတ်တဲ့ စည်းမျဉ်းတွေ အစိုးရနေတဲ့ နေရာဒေသမှ လွတ်မြောက်သွား ရတဲ့ သက်သာမှုကိုပေးတယ်။ ဒီလိုထွက်တာကြောင့် ကြောက်ရွံ့ထိတ် လန့်ဖွယ်ရာ ကယ်တင်ပြီးသားဖြစ်ရတယ်။

ယေးတက္ကသိုလ် လူမှုရေးဗေဒပညာရှင် “ဖီးလစ်စမစ်” နဲ့ အပေါင်းပါတွေက ရိုင်းစိုင်းတဲ့သူစိမ်းတွေကိစ္စမှာ သားကောင်ဖြစ်ရသူ ပေါင်း ၅၈၅ ယောက်ကို အင်တာဗျူးမေးမြန်းရာမှာ သူတို့ထဲက ၅၀% ကျော်က ‘ရှောင်ထွက်ရေး’ ပုံစံတချို့နဲ့ တုံ့ပြန်ကြတယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ ဒီလိုရိုင်းပျံတဲ့ မိုက်ကန်းစော်ကားနေမှုဖြစ်ရပ်က နုတ်ထွက်ရှောင်ထွက်တာ (သို့) လှည့်မကြည့်ဘဲ မျက်နှာလွှဲနေတာ မျိုးပေါ့။

‘ဘားနတ်တက်ပါ’ ရဲ့ အနောက်အလယ်ပိုင်းမြို့ရဲ့ ဝန်ထမ်းပေါင်း ၇၁၂ ယောက်ကို လေ့လာချက်အရ စော်ကားမှုကြီးကြပ်ရေးမှူးတွေက သူတို့အလုပ်က နုတ်ထွက်ချင်နေကြတယ်လို့ သိရတယ်။ ရျော့ချ်တောင်း တက္ကသိုလ်က “ခရစ်စတင်းပိုရက်” နဲ့ အပေါင်းအပါတွေက ဖောက် သည်တွေ၊ အရောင်းဝန်ထမ်းတွေရဲ့ ကိုယ့်အချင်းချင်း “မြို့ကြီးသားမဆန် ရိုင်းရိုင်းပျံပျံ” ဆက်ဆံနေတာကို မျက်မြင်တွေ့ရတော့ ဝန်ထမ်းတွေကို

စိတ်ဆိုးကြ၊ နှုတ်လှန်ထိုးကြ၊ တခြားဆိုင်ပြောင်းဝယ်ကြတာ တွေရတယ်။

တချို့က လှုပ်မရတဲ့အခြေမှာ ဆိုက်နေရတယ်။ ကျေနပ်ဖွယ် လုံးဝမကောင်းတဲ့ လက်ရှိအလုပ်က ထွက်ချင်ပေမဲ့ အလုပ်ရှာရတာ ခက်တာမို့ စိတ်အကျခံပြီး ပေတေဆက်နေရတယ်။ ကျန်သူတွေက မိုလ်ကျနှိပ်စက်သူတွေရန်က ကာကွယ်ဖို့ “လူသားဒိုင်းကာ” လို နှိပ်စက်သူတွေကို ပြန်တိုက်ခိုက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ရတော့တယ်။

ရုန်းမထွက်နိုင်တဲ့သူတွေအတွက် ကိုယ့်ရဲ့ဟင်းလင်းပွင့်နေမှုကို လျှော့ချရေးနည်းဗျူဟာတွေကို အခန်း (၄) “သင့်ဝိညာဉ်ကို ကာကွယ်ရေးအတွက် စိတ်လှည့်စားချက်” မှာ အသေးစိတ် လေ့လာနိုင်ပါတယ်။ နောက်အခန်း (၅) “ပြန်တိုက်ခိုက်ရေး” ကို ရွေးနိုင်သေးတယ်။ ကံဆိုးတာက လူများစွာကတော့ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ ခွေးချေးပြဿနာတွေ သိပ်များလွန်းတဲ့အခါ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် လှည့်စားနေရတယ်။ ကြုံရတဲ့ဒုက္ခတွေက သိပ်မဆိုးဝါးလှဘူးလို့ သက်သာရာကို ဖော့တွေးရင်း ဒီဒုက္ခတွင်းမှာ ထောင်ချောက်ပိတ်မိပြီး တဝဲလည်လည်နဲ့ အမိုက်မှောင်ထဲကျရောက်သွားတော့တယ်။

ခွေးချေးကို မတွေ့မမြင်သလို ကန်းနေခြင်း

IT ဝန်ဆောင်မှု ဝန်ထမ်းတစ်ယောက်က ကျွန်တော့်ဆီစာရေးရာမှာ “ဒေါသကို လက်သီးဆုပ်ပြီး ထိန်း”၊ ခွေးချေးကို သွေးအေးအေးနဲ့ မမြင်သလိုလုပ်ရေးအကြောင်းတွေ ပြောတယ်။ သူတစ်နှစ်လုံးလုံး သူ့ကိုယ်သူကာကွယ်ဖို့ ဒီနည်းကိုသုံးခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ တကယ်လို့ သင်သည်းခံပေတေခံပြီး စောင့်တာ သိပ်ကြာလွန်းရင် ရှောင်ထွက်သွားရေး ရွေးချယ်ဖို့က အငွေပျံ့ပျောက်ကွယ်သွားနိုင်တယ်။ နောက်ဆုံး သူ

၂၀၁၅ ခုရောက်မှ အလုပ်ကထွက်ဖြစ်တယ်။ နောက်အလုပ်ရှာရတာ ပိုခက်သွားရတာကတော့ အလုပ်အကိုင်ကောင်းခဲ့ကြောင်း ထောက်ခံ တင်ပြကိုးကားစရာ လက်ဝယ်မရှိလို့ပါပဲ။ ဒီတော့ စောစောအလုပ်မထွက် ဖြစ်တာကို နောင်တရမိတော့တယ်။ “ခွေးချေးကန်းမှု” ကို သူခံစားမိရ တာပါပဲ။ ဒီခွေးချေးအန္တရာယ် ဘယ်လောက်ဆိုးဝါးကြောင်းကို နားမလည်သေးဘဲ ပေါ့တွက်မိတာပဲဖြစ်တယ်။ ဖြစ်နိုင်သမျှ ရုန်းထွက် ရေးက အရေးကြီးဆုံးပါပဲ။

ဒီခွေးချေးတွေ မျက်ကန်းဖြစ်နေမှုကို လောင်စာဖြည့်ပေးနေတာက “အကျင့်ပါနေမှု” နဲ့ “ဝေဝါးဒွိဟ ဖြစ်နေတဲ့ စီရင်ချက်” တို့ပါပဲ။ ဗိုလ်ကျ ခံရတဲ့ရနံ့တွေက ကြောက်စရာပါ။ ဒီရနံ့ဆိုးက ရွံစရာလည်းကောင်း ပါတယ်။ ဒီရနံ့မျိုးကို ခံနေရတာကြာတော့ ရနံ့က ယဉ်ပါးလာပြီး ခံနိုင်တဲ့ အကျင့် ပါသွားပါတော့တယ်။ အခန်း (၂) မှာ ပြောခဲ့တဲ့ ခွေးချေးစက်ရုံ က မန်နေဂျာရဲ့ဖြစ်ပုံလို လူတိုင်း ဒီခွေးချေးဒဏ်ခံနေရလို့ လူတိုင်း ဒီချေးရနံ့ကို ယဉ်ပါးသွားပြီး သူတို့ သိပ်မစဉ်းစားမိအောင် ထုံပေပေ ဖြစ်သွားရတာပါပဲ။

လူတွေအများစု ဒီလိုဝေဝေဝါးဝါးဖြစ်မှုက “လုပ်ရပ်လမ်းကြောင်း တစ်ခု ကျဆုံးသွားတဲ့ ဇောက်ချမှုတွေ မြင့်တက်လာတာပဲ” လို့ အကယ် ဒမစ်ဆန်ဆန်ပြောရမယ်။

ခွေးချေးစက်ရုံမန်နေဂျာနဲ့ IT နည်းပညာဝန်ထမ်းအကြောင်း ပြန် စဉ်းစားကြရအောင်။ “ဒေါသကို လက်သီးကျစ်ကျစ်ပါအောင် ဆုပ်ပြီး ထိန်း”၊ “ခွေးချေးကို သွေးအေးအေးနဲ့ မမြင်သလိုနေ” ကို ရက်သတ္တပတ်၊ လပေါင်းများစွာ နှစ်နဲ့ချီအောင် ပေတေခံနေတော့ ဖိအားဒုက္ခဒဏ်တွေ သူတို့ပဲခံရပြီး ဘာကြောင့် ဒီဒုက္ခတွေ သူတို့ခံနေရတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်း ရင်းတွေပဲ စဉ်းစားနေတယ်။ ဒီလောက်တတ်တဲ့အလုပ်က ထွက်ရေး!

ဆုံးရှုံးရတာတွေ ဖြတ်တောက်ရေးကို မစဉ်းစားဖြစ်တော့ဘူး။

“ခွေးချေးမျက်ကန်းနေမှု” စာရင်း(အောက်ပါ)မှာ “လူတွေ သူတို့ ဘာသာပြောနေတတ်တဲ့ မုသား ၁၀ မျိုး” ကို တင်ပြထားတယ်။ မုသား ၁၀ ချက်က လူတွေက ဆိုးဝါးတဲ့အခြေအနေကို ချန်ထား (ဖြစ်နိုင်ခြေလို့ တောင် သဘောထား) ပြီး သူတို့ကျဆုံးရတာကို တရားတယ်လို့ ကိုယ့် ကိုယ်ကိုယ်ညာနေတာပါ။

ခွေးချေးကိုမျက်ကန်းနေမှု (လူတွေ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ပြောတဲ့မုသား ၁၀ ချက်)

၁။ လက်ရှိအကြောင်း ငြင်းဆိုချက်။ ဒါက တကယ်မဆိုးလှ ပါဘူး။

တကယ်က ကြောက်စရာကောင်းလှချည်ရဲ့။ လူမိုက်တွေရဲ့ ကောင်းကင်ဘုံထဲ နေရတာပါပဲ။

၂။ စိတ်ကူးထဲမှာ တိုးတက်နေတာမျိုး။ အမှန်တကယ် ပို ကောင်းလာတာပါ။

အခြေအနေက ဆိုးသထက်ဆိုး အဆိုးဆုံးဖြစ်နေရင်တောင် ကိုယ့်ဆန္ဒအတိုင်း ထင်ချင်သလိုထင်ခြင်း။

၃။ မှားယွင်းတဲ့မျှော်လင့်ချက်။ ကိစ္စတွေက တစ်ခဏချင်း ပိုကောင်းလာမှာပါလေ။

သင်က အကောင်းမြင်သမားလိုလိုနဲ့ မနက်ဖြန်ပိုတောက်ပမယ် လို့ မဖြစ်နိုင်တာတွေ ဆန္ဒအဖြစ်မျှော်လင့်နေတယ်။ ဒီလိုမျှော် လင့်ဖို့ ဘာအကြောင်းရင်းမှ မရှိပါဘူး။

၄။ မနက်ဖြန်ဆိုတာ ဘယ်တော့မှ လာမှာမဟုတ်ဘူး။ ဒီ အရေးတကြီးကိစ္စပြီးသွားရင် တစ်စုံတစ်ရာ ပိုမှန်တာ

လုပ်ဖို့ ချန်ထားရမယ်။

ဘဝဆိုတာ ရှုပ်ယှက်ခတ်နေတာပဲ။ တစ်ခုပြီးနောက်တစ်ခု။ ပြီးပြည့်စုံတဲ့ အခိုက်အတန့်တစ်ခုကို ထာဝရစောင့်နေရသူမျိုး ပါပဲ။

၅။ ထိခိုက်နာကျင်ရတာ သိပ်ကောင်းနေတယ်။ သင်ခန်းစာ သိပ်ရနေပြီ။

ဒီလောက်ကြီးကြီးမားမား ဆက်စပ်နေရတာနဲ့ပဲ စော်ကားခံရမှုက ထိုက်တန်နေပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ သင့်ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ထိခိုက်ခံစား ရတဲ့ ဆုံးရှုံးမှုတွေက တကယ်ပဲ ထိုက်တန်လို့လား စဉ်းစားပါ။

၆။ ကယ်တင်ရှင်ရဲ့ ရှုပ်ထွေးမှု။ ငါသာ ကိစ္စတွေပိုကောင်း အောင်လုပ်နိုင်ရင် ငါ့နေရာမှာ ဘယ်သူမှအစားထိုးလို့ မရဘူးမှတ်ပါ။

သူပြောတဲ့အတိုင်းသာမှန်ရင် လောကမှာ သိပ်ဆိုးတာတွေ ဘယ် ရှိမှာတဲ့လဲ။ ဒါပေမဲ့ သင်က ကိစ္စတွေပြန်ပြင်ဆင်ဖို့ရာ စွမ်းရည် ပါဝါကင်းမဲ့တယ်။

၇။ “ငါက အားနည်းနေတဲ့ ငကြောက်မဟုတ်ပါဘူး”

ဒါဆိုတာတော့ သေချာတယ်။ ဒါပေမဲ့ ငါက ခိုင်မာတာမို့ ငါ့ကို မထိခိုက်ဘူး။ ဒါကိုသင့်ဆားနားက လူတွေယုံနေရင်တော့ အံ့ဩ စရာပေပဲ။

၈။ ငါဒါကို မှောက်ချီလှန်ချီဘက်ပြောင်းနိုင်တယ်။

ဆိုတာတော့ သေချာတယ်။ ဒါပေမဲ့ ငါက ကျွမ်းပြီးသားပဲ။ ဒါဆိုငါ့မိသားစုတွေ၊ သူငယ်ချင်းတွေကို မထိခိုက်ပါဘူး။ အဲဒီ မိသားစုနဲ့ သူငယ်ချင်းတွေက သင့်ကွယ်ရာမှာ ဘာပြောကြမှာ ပါလိမ့်။

၉။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် မှန်နေတဲ့ ထိခိုက်နစ်နာမှု။

ငါ့အတွက် ဒါဆိုတာကတော့ သေချာတယ်။ ဒါပေမဲ့ အခြားသူတွေအတွက် ပိုဆိုးနိုင်သေးတယ်။ ငါ့မှာ ညည်းညူနေဖို့ အခွင့်မရှိပါဘူး။

၁၀။ မြက်ခင်းတွေက ပိုပြီးညိုလာဦးမယ်။

ဒါက ဒီမှာဆိုတယ်။ ဒါပေမဲ့ ငါ့အတွက် တခြားနေရာတွေက ပိုတောင်ဆိုးနိုင်သေးတယ်။ ဘယ်နေရာမှ မပြီးမပြည့်စုံတာတော့ သေချာပါတယ်။ တခြားနေရာတွေက ပိုဆိုးနိုင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ သင့်ရဲ့ တခြားရွေးချယ်ချက်တွေကို စစ်ဆေးပြီးလို့လား။

မစ်ဝက်စ်က ရဲအရာရှိတစ်ယောက်က တစ်ချိန်က သူ့ကို လေးစားပြီး အောင်မြင်ခဲ့တဲ့ အလုပ်ခွင်က နောက်ပိုင်း အရှက်ရစရာတွေကြုံရတဲ့ အကြောင်း ကျွန်တော့်ဆီ စာရေးလို့ အကြောင်းစုံ အသေးစိတ်တွေကို ဒီမုသား ၁၀ ချက်နဲ့ ချိန်ထိုးကြည့်မိတယ်။

သူ့ရဲ့ စောစောပိုင်းနှစ်တွေက ပတ္တရောင်လှည့်တဲ့ ရဲသားလေးဘဝက ဆာဂျင်၊ နောက် လက်ထောက်ရဲအုပ်။ နောက်မှ ရဲမှူးကြီးဖြစ်လာသူပါပဲ။ မြို့သစ်မန်နေဂျာတစ်ယောက်က ရောက်လာပြီး သူ့ရာထူးချခံရတဲ့ အကြောင်း ဖောက်သည်ချတော့တယ်။ ၆ လအတွင်း သူ့ရာထူးချခံရတာ မူလဆာဂျင်ဘဝက ပတ္တရောင်ရဲသားလေးဖြစ်သွားသတဲ့။ ရဲအရာရှိက သူသာဆိုရင် ဒီလိုရာထူးချတာလောက်ကို တောင့်ခံနိုင်ကြောင်း သဘောထားတယ်။ အာဖဂန်နစ္စတန်မှာ စစ်တပ်ရဲ့တာဝန်ကို တစ်နှစ်တာထမ်းဆောင်ဖူးတဲ့ အတွေ့အကြုံကို အားကိုးပြီး ခေါင်းဆောင်တာ ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ မြို့တော်က သူ့လစာကို ၅၀% လျှော့ချပြီး အထက်တန်းဖြစ်ခွင့်တွေ ပိတ်ပင်လိုက်တယ်။ သူ့အလုပ်ထွက်ပြီး ရှေ့နေငှားရ

တော့တယ်။

ကျွန်တော့်ရဲ့ မုသား ၁၀ စာရင်းမှာ ရဲအရာရှိက ၂ ချက် ငြိစွန်းနေ တယ်။ ပထမက ကိစ္စတွေဟာ သိပ်မဆိုးလှပါဘူး။ ပိုကောင်းတာတွေကို မျှော်လင့်နေမိတာပါပဲ။ အရာရှိစစ်တပ်မရိန်းက အမျိုးသား အစောင့်တပ် မှာ အမှုထမ်းဖူးတာနဲ့ ငါဟာ ငကြောက်မဟုတ်ဘူးလို့ ဂုဏ်မောက်နေ တာပါပဲ။

စမတ်ကျတဲ့ ရှောင်ထွက်ရေး

‘ဂျက်ဘလူး’ လေကြောင်းခရီးသွား ‘စတီဗင်စလိတ်တာ’ ရဲ့ လေယာဉ်ပေါ်ကဖြစ်ရပ်က စိတ်ဝင်စားဖို့ကောင်းလှတယ်။ ၂၀၁၀၊ ဩဂုတ်လ ၉ ရက်နေ့ “ပစ်စဘတ်” က လေယာဉ်ပျံတက်လာစဉ် ဆားခုံ က မိန်းမခရီးသည်နှစ်ဦးနဲ့ စကားများအငြင်းပွားပါတော့တယ်။ နယူးယောက်လေဆိပ်ရောက်ခါနီးမှာ ထိုမိန်းမဟာ သူ့အိတ်က ပစ္စည်း တစ်ခုနှိုက်ရာမှာ စလိတ်တာရဲ့ လက်ဆွဲအိတ်အပေါ် ဖိမိနေလို့မရတာနဲ့ စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုးနဲ့ သူ့ကို ကျိန်ဆဲတော့တယ်။ စလိတ်တာက မတ်တတ် ထရပ်ပြီး သူ့အိတ်ထဲက ဘီယာဘူး ၂ ဘူးကိုထုတ်ပြီး လေထဲကိုလွှတ်ပစ် တဲ့ လေယာဉ်လျှောစောက်လမ်းပေါ် ပစ်ချလိုက်တယ်။ သူ့ရဲ့ ရုန်းထွက် ရေးလုပ်ရပ်ကို ဖေ့ဘွတ်ပရီသတ် ၂ သောင်းကျော်က သူ့ရဲကောင်းလို့ သတ်မှတ်ပြီး ချီးကျူးကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဆုံးမှာတော့ စလိတ်တာဟာ အလုပ်ပြုတ်သွားပြီး လေယာဉ်ပျက်စီးမှုအတွက် လျော်ကြေးဒေါ်လာ ၂၅,၀၀၀ ဆောင်လိုက်ရတယ်။ ရာဇဝတ်မှုနဲ့ငြိလို့ တစ်နှစ်တာ ခံဝန်ချုပ် လုပ်ရတယ်။ “ဂျက်ဘလူး” လေကြောင်းကို ခရီးစဉ်နောက်ကျမှုနဲ့ ဒဏ် ကြေးဒေါ်လာ ၁၀,၀၀၀ ဆောင်ရပြန်တယ်။ ဒီလိုဖြစ်ရတဲ့အကြောင်းရင်း က အမေကနေမကောင်း၊ အဖေက မကြာခင်ကမှ ဆုံးပါးသွားတဲ့အပြင်